UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013-2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Iva Nováková

Současné zájmové jazykové vzdělávání

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Iva Borská, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Iva Nováková

Current further language education

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

PhDr. Iva Borská, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne Iva Nováková

Poděkování

Děkuji PhDr. Ivě Borské, CSc. za odborné vedení a cenné rady mé bakalářské práce. Děkuji také Ing. Ireně Žalovičové za poskytnutí informací, účast na ukázkových hodinách, materiálové podklady o English Club Mortimer a rovněž o umožnění rozhovorů s účastníky kurzu. Tímto bych chtěla poděkovat i Mgr. Lubomíru Vasilevovi za textové korektury mé bakalářské práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat také mé mamince i celé rodině za podporu.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku současného zájmového jazykového vzdělávání. Teoretická část charakterizuje důležitost, definuje cíle a formy jazykového vzdělávání v rámci celoživotního a zájmového vzdělávání. Teoretická část práce rovněž definuje metody a formy výuky, netradiční metody výuky a s tím související učební materiály pro cizí jazyky. Cílem praktické části je zaměření na věkové kategorie (děti, mládež, dospělý, senioři), jejich zájmové jazykové vzdělávání ve vybrané lokalitě severočeského kraje a seznámení s charakteristikou a stylem výuky v English club Mortimer. Práce je doplněna rozhovory s účastníky kurzů.

Klíčová slova

Angličtina, celoživotní vzdělávání, cizí jazyk, Evropská Unie, internet, jazykové vzdělávání, jazykové vzdělávání dospělých, zájmové vzdělávání

Annotation

This Bachelor thesis is focused on the contemporary further language education. The theoretical part defines goals and forms of language education within the framework of lifelong and further education. The theoretical part of the work also defines the methods and forms or education, non-traditional teaching methods and related studying materials for foreign languages. The objective of the practical part is focused on different age groups (children, teenagers, adults, seniors) and their further language education within a chosen area of Northern Bohemia region. Further is deals with the characteristics and the style of teaching method in The English Club Mortimer and with an appendix containing conversations with the courses participants.

Keywords

Adult language education, english, European Union, foreign language, interests education, internet, language education, lifelong education

OBSAH

ÚVOD **9**

TEORETICKÁ ČÁST **10**

1 CÍLE A DŮLEŽITOST JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ **10**

1.1 Úkoly jazykové rady evropy 11

1.2 Investice do jazykového vzdělávání 12

2 CHARAKTERISTIKA JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ **14**

2.1 Internet a jazyky 15

2.2 Netradiční metody výuky cizích jazyků 16

2.3 Učební materiály pro výuku cizího jazyka 17

2.4 Výuka cizích jazyků zaměřená na žáka 18

3 VÝUKA ANGLICKÉHO JAZYKA V ENGLISH CLUB MORTIMER **21**

3.1 Formy a metody jazykového vzdělávání English Club Mortimer 22

4 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ MLÁDEŽE A DOSPĚLÝCH **26**

4.1 Cíle a funkce zájmového vzdělávání 27

4.2 Organizace zájmového vzdělávání 28

4.3 Metody zájmového vzdělávání 29

4.4 Formy zájmového vzdělávání 31

5 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A UČENÍ **33**

5.1 Zvláštnosti jazykového vzdělávání dospělích 36

5.2 Univerzita třetího věku 37

PRAKTICKÁ ČÁST **38**

6 CÍL PRŮZKUMU **38**

6.1 Metody výzkumu 39

6.1.1 Popis respondentů 39

6.2 Cíl výzkumu povinné výuky jazyka na ZŠ a SŠ 39

6.2.1 Použité otázky v rozhovorech s řediteli školy 40

6.3 Realizace výzkumu v English Club Mortimer 42

6.4 Použité otázky v rozhovoru s účastníky zájmového kurzu 42

6.5 Věkové kategorie respondentů 47

6.5.1 Úspěšnost výuky v jazykovém kurzu 49

7 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU **50**

ZÁVĚR **53**

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ **55**

SEZNAM ZKRATEK **57**

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ **58**

SEZNAM PŘÍLOH **59**

ÚVOD

Předmětem této bakalářské práce je důležitost jazykového vzdělávání v dnešní uspěchané a moderní době. Tato doba na nás klade stále vyšší nároky, ohledně znalosti cizích jazyků k nutné komunikaci jak s Evropou tak se světem vůbec. Abychom lépe žili a uplatnili se v kvalitním zaměstnání je potřeba se celý život vzdělávat a nelitovat vložených investic.

Zaměřím se na formy a metody výuky, netradiční metody výuky cizích jazyků a zároveň přiblížím učební matriály s porovnáním se zájmovým jazykovým klubem „English Club Mortimer“. Vzdělávání v zájmových klubech je nepovinné, jedná se o smysluplné využití volného času a zahrnuje širokou oblast osobních zájmů a potřeb nás všech. Zájmové vzdělávání se týká všech věkových kategorií. O tom, že nikdy není pozdě se vzdělávat, nás přesvědčují stále více studenti na U3V. Tato cílová skupina, tedy senioři jsou součástí naší společnosti a U3V jim otvírá poznatky v oblasti historie, přírody a rovněž cizích jazyků.

Cílem práce je srovnání úspěšnosti povinné výuky anglického jazyka na základních a středních školách s nepovinným zájmovým vzděláváním pro všechny věkové skupiny. Součástí této práce je rovněž snaha o souhrn informací týkajících se výuky cizích jazyků. Hlavním cílem je komparace úspěšnosti či neúspěšnosti studia.

V praktické části jsem pro získání potřebných informací, zvolila metodu rozhovoru s dvanácti respondenty na tématicky zaměřené otázky v oblasti jazykové výuky. Byla provedena analýza výsledků, stanovení hypotézy a vzhodnocení výzkumu.

K upřesnění a doplnění dat jsem použila kvalitativní průzkum doplněný grafy a rozhovory.

TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A DŮLEŽITOST JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Znalost cizího jazyka je v dnešní době důležitou potřebou a nedílnou součástí našeho života. Cizí jazyk nepotřebujeme pouze kvůli cestování, ale jeho znalostí se nám otvírají další možnosti poznávání, rozšiřují se naše obzory. Žijeme v Evropě a měli bychom se jako Evropané umět mezi sebou domluvit. Většina z nás by tedy měla ovládat alespoň jeden cizí jazyk, je to nedílnou součástí moderního života.

Podíváme-li se do historie, kde v dřívějším Československu nebyla znalost cizího jazyka nic neobvyklého. Za první republiky se běžně mluvilo česky a německy, bylo to součástí obecného vzdělání. Lidé, kteří studovali na gymnáziu, se učili latinu nebo francouzštinu atd. Člověk, který tehdy vycházel z gymnázia, ovládal běžně dva světové jazyky. V dobách totalitního režimu se však ve školách vyučoval pouze ruský jazyk. Možnosti byly omezené a výuka angličtiny nebo němčiny byla spíše okrajová. Bylo to dáno politickou orientací ČSSR, kdy mocenský režim neumožňoval cestování do západních zemí Evropy. Vzpomínám si na svoji prababičku, která mi v dětství říkávala: *„Kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem.“* Až v dospělosti si uvědomuji hlubokou pravdivost tohoto rčení.

V dnešní době je znalost jazyků důležitým předpokladem pro získání kvalitního zaměstnání. Nejrozšířenějším jazykem v naší geografické části světa je angličtina. Většina zahraničních firem proto preferuje při svých obchodních aktivitách především angličtinu a němčinu.

Cílem vzdělávání je:

- komunikace v cizím jazyce v různých životních situacích, v mluvených i psaných projevech, a to na všeobecná i odborná témata
- práce s cizojazyčným textem a schopnost efektivní práce s ním
- získávání informací o zemích studovaného jazyka, a schopnost využití těchto poznatků v komunikaci

1.1 Úkoly jazykové politiky rady Evropy

„V kontextu Lisabonské strategie je jazykové vzdělávání jednou z priorit. Článek informuje o jazykové politice EU a Akčním plánu na podporu jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti na léta 2004-2006.“[1]

Od roku 2013 je součástí Evropy 28 členských států Evropské unie. Žije zde přibližně 507,7 miliónů obyvatel různých národností, odlišné kulturní a jazykové příslušnosti. Vzhledem k tomu, že Evropská unie tvoří politický a ekonomický celek, je schopnost komunikace v cizích jazycích velmi důležitá a měla by být jednou ze základních dovedností evropských občanů.

„V kontextu Lisabonské strategie je jazykové vzdělávání jednou z priorit, neboť je zřejmé, že výsledky dosažené na poli jazykového vzdělávání ovlivní mnoho dalších oblastí a úrovní života občanů EU.“[2]

Jazyková politika EU:

Evropské rada má tři hlavní úkoly jazykového vzdělávání.

a) *„zkvalitnění výuky,*
b) *rozšíření počtu vyučovacích a osvojovacích jazyků,*
c) *rozšíření škály osvojovacích jazyků.“*[3]

Úkolem zlepšení základní dovednosti je kromě mateřštiny zavedení výuky nejméně dvou dalších jazyků, a to od raného věku. O této potřebě se shodli *„představitelé států a vlád členských států EU na zasedání Evropské rady v Barceloně v březnu 2002“*.[4]

---

[1] MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/.

[2] MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/

[3] MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/

[4] MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/

Otázkou jazykového vzdělávání se v rámci Evropské unie zabývá Oddělení jazykové politiky.

Cíle jazykové výuky pro různé stupně vzdělávacího systému:

- *„jazykové vzdělávání v raném věku,*
- *jazykové vzdělávání na ZŠ a na střední škole,*
- *celoživotní vzdělávání,*
- *jazykové vzdělávání a příprava učitelů cizích jazyků,*
- *jazykové vzdělávání občanů se specifickými potřebami,*
- *jazykové vzdělávání v odborné přípravě.“*[5]

1.2 Investice do jazykového vzdělávání

„Školství jako jedno z materiálních odvětví služeb národního hospodářství je v ČR i v celé Evropě postaveno primárně na výdajích z veřejných zdrojů (rozpočtů). Ke vzdělání se přistupuje jako k veřejné službě, která formuje vzdělání u každého zúčastněného jedince. Veřejné rozpočty a výdaje z nich jsou vždy omezené, a proto je v různé míře doplňují soukromé zdroje (domácností a firem). Obecně platí, že čím vyšší je úroveň vzdělání (primární – sekundární – terciální), tím nákladnější je její financování a rovněž vyšší podíl soukromích zdrojů.“[6]

Nejlepší investicí je investice do vzdělání, a to i do jazykového. Dítě školou povinné si většinou neuvědomuje, že výuka je zcela zdarma, primární a sekundární vzdělávání je hrazeno ze státního rozpočtu. Výuka cizích jazyků pouze ve školách však nestačí, je třeba dovzdělávat se i mimo školu, například v jazykových kurzech, jazykových školách, výměnných pobytech a stážích v zahraničí, dále pak pomocí firemních jazykových vzdělávacích kurzů, jazykového vzdělávání pro seniory atd. Většina těchto druhů výuky je hrazena vlastními prostředky.

---

[5] MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/

[6] PRŮCHA, Jan (ed.). *Pedagogická encyklopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 556. ISBN 978-80-7367-546-2.

S velmi intenzivní výukou se setkáme v jazykových kurzech v zahraničí. Zde jsou studenti v denním kontaktu s jazyky a jako bonus poznají i kulturu cizí země. *„Jazykové kurzy v Anglii nabízí například.: škola MLS International College ve městě Bournemouth na jižním pobřeží Anglie. Tato škola je partnerská s institutem jazykového vzdělávání (IJV) v Praze.“*[7]

V současné době je velmi důležité jazykové vzdělávání v zaměstnání. Většina firem má zájem na profesním růstu svých zaměstnanců, a proto investují do firemní jazykové výuky. Pokud zaměstnanci nebudou schopni komunikace v cizím jazyce, neobstojí v konkurenčním boji. *„Jazykové vzdělávání dnes navíc patří k vyhledávaným motivačním složkám a je tudíž velmi oblíbeným bonusem zaměstnanců.“*[8] Firmy mohou kontrolovat celkový průběh kurzů a vyžadovat prostřednictvím hodnotící zprávy pravidelné hodnocení ze strany jazykové školy.

Cena výuky jazyků je individuální a odvíjí se od mnoha aspektů:

- kvalitou a délkou kurzu
- skupinovou nebo individuální formou kurzů
- výukou českého lektora či rodilého mluvčího
- cenou (evropské jazyky jsou levnější než jazyky exotické)
- kurzy do úrovně středně pokročilých jsou levnější
- metodikou výuky
- audiovizuální výukou

[7] INSTITUT JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Kurzy v zahraničí* [online]. [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.ijv.cz/kurzy-v-zahranici/

[8] INSTITUT JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Kurzy v zahraničí* [online]. [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.ijv.cz/kurzy-v-zahranici/

2 CHARAKTERISTIKA JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

„Nežijeme proto, abychom se učili cizím jazykům, ale jazyky potřebujeme k tomu, abychom lépe žili.“[9]

Zařazení jazykového vzdělávání do aktivit zájmového vzdělávání je diskutabilní, protože mnohdy může stačit základní jazykové vzdělání. Se začleněním ČR do EU však požadavky na překonávání jazykových bariér a schopnost komunikace stoupají. Zvládnutí alespoň jednoho světového jazyka je považováno za samozřejmost. Z hlediska profesního uplatnění je pak nutné znát alespoň dva cizí jazyky.

Pro úspěšné zvládnutí cízího jazyka je důležitá motivace, píle, dobrá učebnice a kvalitní lektor. Talentu na jazyky není potřeba, bývá to jen častá výmluva typu: „Nemám talent na jazyky.“

„Cizí jazyky se dnes učí jinak než v době, kdy jsme chodili do školy. Biflování slovíček a gramatiky nahardila komunikace v cílovém jazyce.“[10]

Studium cizího jazyka je koníček na celý život a nelze se mu naučit za pár měsíců. Ke studiu je třeba odhodlání a především trpělivost. Velmi důležité je také vědět, proč se chtít cizí jazyk učit. V dnešní době potřebujeme cizí jazyky v práci, domluvit se na dovolené, při studiu střední nebo vysoké školy v zahraničí nebo, při četbě zahraničních webů (webových stránek).

Je nutné už předškolní děti seznámit s cizími jazyky, protože okolo třetího roku věku dítěte, jsou osvojeny základy rodného jazyka a vytváří se vhodné podmínky pro výuku druhého jazyka.

---

[9] KUPKA, Ivan. *Jak úspěšně studovat cizí jazyky.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, s. 49. ISBN 978-80-247-4387-5.

[10] HELP FOR ENGLISH. *Rozhovor: O výuce cizích jazyků* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.helpforenglish.cz/article/2010101102-rozhovor-o-vyuce-cizich-jazyku

„V tomto případě prosíme rodiče, aby své děti nenutili do studia cizího jazyka proti jejich vůli - taková výuka nepřinese žádný efekt ani na jednu stranu + je zde vysoké riziko vytvoření výše zmíněného bloku, což může znamenat velký problém ve škole!“[11]

Studium cizího jazyka vyžaduje trpělivost, a to ze strany studenta i lektora. Při studiu cizích jazyků rovněž platí, že chybami se člověk učí. Díky chybám, které jsou vysvětleny, se totiž dokážeme cizí jazyk dobře naučit. Důležitá je také aktivní spolupráce s lektorem. Pokud chceme úspěšně studovat cizí jazyk, je - nutné vyhradit si čas na samostudium alespoň 30 minut až jednu hodinu denně.

Způsoby zvládnutí jazyka:

- Prvním stupněm je mluvit tak, aby to bylo pro cizince srozumitelné bez ohledu na gramatické chyby
- Druhým stupněm je mluvit gramaticky správně

2.1 Internet a jazyky

Internet nabízí bohaté možnosti výuky cizích jazyků. Výhodou této výuky je, že se je lze učit téměř zdarma s využitím mnoha druhů výukových serverů a zařadit se okamžitě do skupin dle pokročilosti. Je zde i velká možnost stahování zvukových nahrávek, testů, cvičení, zahraničního tisku, různých doplňovaček atd.

Internet nabízí širokou škálu možností, např. výuku jazyků online, kdy se můžete zdarma registrovat a interaktivně testovat svoji znalostní úroveň. Je rovněž možné pravidelně dostávat lekce pomocí e-mailu, či pomocí SMS přímo na telefon. Na internetu je široký výběr několikajazyčných slovníků a překladačů. Mezi nejvyhledávanější překladače patří mimo jiných online slovník Word translation.

[11] JAZYKOVÁ ŠKOLA ELITE. *Jak úspěšně studovat cizí jazyk* [online]. [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: http://www.jazykovka-elite.cz/news/jak-uspesne-studovat-cizi-jazyk-/

„ *Jak postupovat při překladu?*

- *Vyberte zdrojový jazyk, z kterého chcete překládat.*
- *Vyberte cílový jazyk, do kterého potřebujete výraz přeložit.*
- *Zvolte slovník a napište výraz, který potřebujete přeložit.*
- *Podívejte se na výraz ve slovníku.*
- *Text translation – program pro překlad textů.“*[12]

Studium výuky cizích jazyků na internetu má své výhody:

- zdarma (pomineme-li poplatky za připojení)
- lehká dostupnost, neboť internet je celosvětová síť
- rychlá zpětná vazba (testy, cvičení a jejich kontrola)
- možnost různé volby obtížnosti

Studium výuky cizích jazyků na internetu má i své nevýhody:

- menší motivace ke studiu
- absence lektora

2.2 Netradiční metody výuky cizích jazyků

Forma výuky bývá velmi dynamická a, kromě smyslů zraku a sluchu, bývá také doprovázena fyzickým pohybem. Fyzický pohyb totiž lépe aktivuje paměťové mozkové centrum a důraz je zde kladen především na konverzaci.

- *„Metoda AVGS- (audio vizuální globálně strukturální) využívá prostředky z pedagogiky i z pyschologie. Muzikoterapie (hudební pozadí má napomoci upevnit vědomosti v paměti), učení se v alfa stavu (v uvolněném stavu což má*

[12] FRANCŮ, Marie. *Výuka jazyků na internetu.* Vyd. 1. Praha: Computers Press, 2001, s. 36. ISBN 80-7226-544-X.

podpořit uložení látky do dlouhodobé paměti) a použití speciálních sluchátek.“[13]

- Metoda Berlitz - cílem této je metody učit se jazyk stejně jako svou mateřštinu, tedy od nejjednodušších frází.

- Metoda Concort - při výuce se soustřeďuje na poslech cizojazyčného textu a jeho porozumění a následně se snaží spontánně v jazyce komunikovat.

- Metoda Jadis – vychází z předpokladu, že informací si lze zapamatovat, je-li člověk ve fyzickém pohybu a učení je spojeno s prožitkem - např. divadlo.

- *„Metoda LAMP – „Naučte se málo a použijte hodně“. Důraz je kladen na každodenní konverzaci. Student se neučí jednotlivé oddělené jevy, ale slovíčka a gramatiku v souvislostech a v běžných situacích. Důraz je kladen na dialog a monolog.“*[14]

Osobně si myslím, že nejefektivnější a nejlepší je metoda „drilu“ - neustálého mluveného opakování. Správná odpověď se pak v hlavě zafixuje natolik, že se stává automatickou. Ostatně letitá pravda říká: „*Opakování je matka moudrosti.“*

2.3 Učební materiály pro výuku cizího jazyka

Výukové materiály jsou učebnice, knihy v originále, slovníky, pracovní listy pro studenty, metodické listy pro učitele, testy, interaktivní tabule, audiovizuální technika (multimediální učebny).

[13] JAZYKY.STUDIUM.PRÁCE. *Netradiční metody výuky cizích jazyků* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.jazyky.com/netradicni-metody-vyuky-cizich-jazyku/

[14] JAZYKY.STUDIM.PRÁCE. *Netradiční metody výuky cizích jazyků* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.jazyky.com/netradicni-metody-vyuky-cizich-jazyku/

„Pokud bychom měli přirovnat cizí řeč k cizokrajnému stromu, gramatika představuje kmen s větvemi a slovíčka jeho listy.“[15]

Při výuce cizího jazyka je třeba znát gramatiku a slovíčka. Zapamatování slovíček je pro každého jedince individuální. Abecední seřazení je velmi praktické při hledání, ne však při učení. Někomu pomáhá pro zapamatování slovíček barevné rozlišení nebo souvislost mezi jednotlivými slovíčky, tzn. antonyma (stoupnout si – sednout si, přijet – odjet, válka – mír, atd.). Důležité je použití slovíček v textu, slovíčka se snadněji zapamatují, když jsou použitá ve větách a, dávají konkrétní smysl. Velmi přínosné pro učení jazyků je sledování filmů s titulky. Je dobré podívat se na oblíbený film v češtině s cizojazyčnými titulky. Pro začátečníky a děti pomáhá učení hrou, např. obrázkové pexeso s překladem nebo různé interaktivní hry, kde se může zapojit i větší skupina studentů.

2.4 Výuka cizích jazyků zaměřená na žáka

Aby mohli žáci dosáhnout co nejlepších výsledků při studiu cizího jazyka, je nutné najít takové výukové metody, aby pomohly minimalizovat potíže spojené s učením. V procesu vyučování nestačí obnovení didaktických postupů a zdokonalení učebních materiálů cizích jazyků, ale je třeba více se zaměřit na samotného žáka a jeho individuálním zvláštnostem.

Mluvíme-li o komunikativní výuce zaměřené na žáka, je zde řada typů učení, stejně tak výukových metod spojených s problematikou žáka a jeho individuálními charakteristikami. Nejdůležitější je problematika spojená právě s individuálními zvláštnostmi žáků, dostává se ve značné míře do popředí zájmu odborníků nejen v zahraničí ale i v ČR. Další problematikou je celostní a činnostní učení, pojem autonomního učení a jeho učební strategie, studium cizího jazyka pomocí řešení úloh řečového typu a projektové vyučování.

[15] JAZYKY.STUDIUM.PRÁCE. *Triky jak se naučit slovíčka* [online]. [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: http://www.jazyky.com/triky-jak-se-naucit-slovicka/

Individuálními vlastnostmi žáků při učení cizího jazyka se zabývá psychologie a psycholingvistika, které pomáhají při specifických poruchách učení. Klasifikace individuálních charakteristik žáka jsou fungování mozku, věkové zvláštnosti, poznávací procesy, schopnosti, talent, styly učení, osobnost, motivace a emoce. Dále pak to jsou zvláštnosti sociální v souvislosti s těmito charakteristikami: inteligence, přesvědčení, sebepojetí žáka, osobnostní faktory, které mohou mít vliv na učení se cizím jazykům. Tyto faktory jsou např.: osobní angažovanost, orientace na cíl, introverze nebo extroverze, empatie, jazyková identita, tolerance dvojznačnosti, rodinné prostředí atd. Klasifikace individuálních předpokladů, které mají vliv na proces osvojování si cizího jazyka podle C. RIEMEROVÉ dělí na dva faktory: endogenní faktory a exogenní faktory.

Tabulka 1: Endogenní a exogenní faktory ovlivňující individuální zvláštnosti

Endogenní faktory	**Exogenní faktory**
věk (např. biologický věk, sociální věk, kognitivní vývoj)	**výuka** (např. interakce učitel – žák, výukové metody, učební materiály…)
inteligence/způsobilost předpoklady k učení se jazykům (jako kognitivní a na jiných proměnných nezávislé proměnné)	**sociální původ** (např. podmínky k bydlení, rodinné zázemí, přátelé, společenský statut)
afektivní proměnné (jako nadřazený pojem pro motivaci, postoje, emoce)	**kontakt** (např. úzký či vzdálený vztah ke společnosti cílového jazyka a jeho kvalita)
osobnost žáka	**interakce a její kvalita** (tato kategorie postihuje rovinu sociálně komunikativního kontaktu s cizím jazykem v pojetí diskursivní analýzy)
učební styly a strategie	
prekoncept (např. ve smyslu individuálních zkušeností s učením se cizím jazyků	

„Zdroj: JANÍKOVÁ, Věra. Výuka cizích jazyků.Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 53. ISBN 978-80-247-3512-2.“[16]

[16]JANÍKOVÁ, Věra. *Výuka cizích jazyků.* Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 53. ISBN 978-80-247-3512-2.

Celostní učení se zabývá výzkumem zpracování informací pravé a levé mozkové hemisféry. Z bádání vyplynulo, že levá hemisféra zpracovává informace symbolicky a verbálně. Naopak pravé hemisféra intuitivně, konkrétně a opírá se spíš o fantazii. Celostní učení je spojováno s celou řadou výukových aktivit a metod např.: meditační a relaxační cvičení, získávání znalostí o sobě doprovázených hudbou, kreslením nebo pohybem.

Činnostně zaměřenou výuku můžeme pojmenovat jako celostnní výuku s aktivním žákem. Proces výuky závisí na dohodě mezi žáky a učitelem. Žák je chápán jako důležitý činitel výuky a učitel se stává pro žáka partnerem, pomocníkem a rádcem. Práce mezi studentem a lektorem se nachází v navzájem vyváženém poměru.

„V didaktice cizích jazyků není činnostní pojetí výuky ničím novým. Má poměrně bohatou historii, přičemž je všeobecně přijímáno, že základ činnostního přístupu dal již J. A. Komenský zejména ve svém slavném díle Nejnovější metoda jazyků.“[17] V současné době je aktivní činnost žáků ve výuce preferována. O vyučování mají studenti příležitost samostatně se projevovat, získávat nové vědomosti vlastní činností a aktivně se podílejí na svém vzdělávání. Cílem této výuky je příprava žáka pro komunikaci v mimoškolních situacích.

Jedním z hlavních cílů činnostně pojatého vyučování je aktivizace žáka, ale pozor aktivizace nesmí upadnout do extrémů a krajností. Každý žák i ten nejaktivnější potřebuje zvolnit, odpočinout si. Velmi důležité je věnovat pozornost při střídání činností různého typu: drilové a intelektuální, produktivní a reproduktivní. Výuka by měla probíhat jako neustálá a vzájemná výměna informací mezi žákem a učitelem a mezi žáky navzájem. Důležitou úlohu hraje i výklad nové látky, který by neměl být dlouhý.

Cílem autonomního učení, je rozvoj samostatnosti žáka a nacházení cest, které vedou k momentu, kdy student přebírá svůj rozvoj do vlastních rukou. Aktivity pro rozvoj samostatnosti žáka jsou např.: skupinová výuka, deníky (zaznamenání aktivity

[17] JANÍKOVÁ, Věra. *Výuka cizích jazyků.* Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 56. ISBN 978-80-247-3512-2.

prováděné v hodinách, poznámky k domácím úlohám, které si uložili sami, záznamy slovíček) atd. Strategie učení je spjatá s pojmem autonomního učení a lze jí chápat jako komplexní operaci k řešení problémů. *„Pro edukační praxi je významným zjištěním, že strategie učení lze rozvíjet, měnit a přizpůsobovat individuálním potřebám a schopnostem žáka.“*[18]

3 VÝUKA ANGLICKÉHO JAZYKA V ENGLISH CLUB MORTIMER

První zmínka výuky podle Mortimera byla před dvaceti lety. English club mortimer je nepovinný, volnočasový, jazykový kurz pro všechny věkové kategorie. V současné době je tato výuka rozšířena v patnácti zemích světa. V České Republice je třicet tři klubů, kde je široká nabídka kurzů od nejmenších studentů až po seniory. Vyučují zde vyškolení a kvalitní lektoři.

Proč Mortimer? Mortimer je rytíř a bydlí na středověkém hradě. Má spoustu kamarádů, draka, netopýrku a strýčka čaroděje. Dohromady prožívají různá dobrodružství, kouzlí za úplňku a přenášejí se v čase. Mortimer a jeho kamarádi jsou pomocníky při výuce a dávají tak možnost dětem i dospělým studentům naučit se anglicky laskavou formou, bez nátlaků a v pohodě. Angličtina je podávána a přijímána všemi smyly. Je to učení hrou, se spoustou metodických pomůcek, výukových materiálů, písniček a her.

Lekce probíhají jednou týdně 45 minut v malé skupině 2 – 8 žáků jak u dětí, tak i u dospělých. Hodiny jsou vedeny výhradně v anglickém jazyce s příjemnými a proškolenými lektory. Útulné prostředí a vybavení učebny je podmínkou pro lepší koncentraci. Kurzy s Mortimerem se navštěvují různě dlouhou dobu. Pro děti 8 let navázané výuky pro dospělé až 5 let. Návštěvnost je ovšem individuální. Kurzy se

[18] JANÍKOVÁ, Věra. a kol. *Výuka cizích jazyků.* Vyd. 1. Praha: Grada Pulishing, 2011, s. 62. ISBN 978-80-247-3512-2.

neustále aktualizují a přibývají nové. Od roku 2011 byl na český trh uveden program Fit for Business – angličtina pro odborné vzdělávání.

3.1 Formy a metody jazykového vzdělávání English Club Mortimer

Pojetí a styl výuky začíná časově od „kolébky po 99 let věku“. Zaměřuje se tedy na různé cílové skupiny. Důraz je dáván na porozumění mluvenému slovu a na skládání slov do jednoduchých vět. Čtení a psaní zpočátku není prioritou, neboť začínáme metodou „mateřského jazyka“.

První a úplně nový kurz je zaměřen na „naše nejmenší“, a tedy děti od 15 měsíců: English for Little Ones. Dětský mozek se v této době vyvíjí a vnímá řeč a slova. Děti velmi dobře v tomto věku slyší melodii jazyka, učí se snadno a bez jakého-koliv úsilí. Kurz probíhá ve spolupráci s rodiči, kteří dochází na výuku se svými batolaty. Výukové materiály jsou CD s mluveným textem a třemi knihami plnými obrázků.

Druhá skupina jsou děti od 2 do 4 let: English for Minis – Angličtina pro mrňousky. Doba trvání kurzu je 10 až 16 měsíců. Pro děti je vytvořen speciální výukový koncept, kde se učí gramatiku a přízvuk cizí řeči tak přirozeně jako se učí svou mateřštinu. Děti v tomto věku jsou připravené k učení a jejich mysl snadno pochytí cizí jazyk jako tomu bylo i u mateřského jazyka. Slovní zásoba je pomalu a návazně rozšiřována tak, že se děti brzy naučí tvořit krátké věty. Na konci kurzu jsou děti schopny aktivně používat asi 200 slov a rozumí 12 písničkám a říkadlům. Součástí povinných výukových materiálů jsou pracovní samolepkový sešit, omalovánkový sešit a pracovní listy s příběhem o Mortimerovi. Výukové hodiny provází vesele malý rytíř Morty a pomáhá dětem na cestě za poznáním a objevením nového jazyka. Tato nenásilná a laskavá forma pomocí hraček, obrázkových karet, písniček i interaktivních činností je právě pro tento věk to nejlepší. English for Minis je praktikována rovněž ve spolupráci s rodiči, kteří si mohou vyměňovat zkušenosti, zapojovat se do společných aktivit se svými ratolestmi.

Třetí skupina jsou děti od 4 do 10 let: English for Children – Angličtina pro děti.Tento kurz navazuje na kurz předchozí. Výuka probíhá s maximálním počtem 6 dětí ovšem bez účasti rodičů a jiného doprovodu. Děti se zde učí samostatnosti. Obecně je známo, že děti do 6 let věku jsou otevřené učení se jazyků, a proto je v dnešním světě

dobré umožnit dětem vyrůstat se dvěma jazyky už od útlého věku. Děti se připravují v hodině podle osvědčené metody, kdy imitují učení ve své mateřštině bez stresu a opět formou her, písniček, pohybu a výtvarných prací s aktivním využití všech smyslů. Důraz není kladen na gramatiku a biflování slovíček ale na porozumění a svobodu projevu. S každou novou úrovní kurzu se slovní zásoba rozšiřuje přibližně o 500 slov, dětí umí zazpívat 14 písniček a recitovat dětská říkadla. Každé dítě dostává v průběhu lekce šanci opakovaně mluvit. V další úrovni lektor přechází od mluvení ke čtení a psaní. Základy gramatiky děti chápají přirozeně a později je pro ně mnohem jednodušší přizpůsobit se učení. Součástí veselých učebnic je CD namluvené rodilým mluvčím (písničky, básničky, říkadla a pohádky). Zvukový CD nosič je důležitou součástí výuky jazyků doma. Domácí příprava tedy spočívá denním poslechem anglického jazyka v originále. Speciální učební materiály jsou skvěle použitelné i pro děti s poruchami učení. V tomto kurzu jsou položeny velmi dobré základy pro úspěšné studium angličtiny ve škole, kdy s navazujícími učebními materiály si mohou děti dále rozšiřovat svoje znalosti.

Čtvrtá skupina je od 11 do 19 let: Fit for English – Angličtina pro žáky a studenty základních i středních škol. Fit for English neboli učení se pro život je vhodný pro pokročilé studenty, i pro ty, kterým angličtina dělá ve škole problémy. Úroveň kurzu pro teenagery je v souladu s Evropským jazykovým rámcem. Účast je maximálně 6 žáků. Výukový koncept je vytvořen tak, aby rozšiřoval a doplňoval výuku angličtiny na základních a středních školách. Kurzy jsou zaměřeny většinou a především na gramatiku, která je široce probíraná a je součástí osnov základní školy. Lektoři dokáží nepopulární anglickou gramatiku vysvětlit bez stresu se spoustou praktických cvičení. Výukové materiály jsou knihy a zvukový CD nosič přiměřené k věku studentů. Cíle Fit for English pro teenagery jsou individuální např.: zlepšení prospěchu ve škole, zvládnutí přeložit si texty oblíbených zpěváků a skupin, sledování filmů v originále, práce s počítačem, smysluplné vyplnění volného času a příprava na další vzdělávání. Výuka už není formou her pro nejmenší, ale přesto je stále zábavná. Důraz je kladen na komunikaci a zpětné vazby student X lektor, student X student formou rozhovorů, otázky a odpovědi, cvičení a texty na daná témata. K odlehčení výuky se používají různé stolní hry a jiné aktivity. V dnešní době, elektronické formy dorozumívání jsou

zpestřením některých hodin kontakty se studenty Mortimer kurzů po celém světě porostřednictvím e-mailů a online konverzací typu Skype.

Pátá skupina je English for You - Angličtina pro dospělé. Kurzy jsou zde rozděleny na kurzy pro začátečníky a středně pokročilé.

Kurzy pro začátečníky jsou pro studenty, kteří mají malou, nebo žádnou znalost anglického jazyka. Výuka probíhá 10 až 15 měsíců v malé skupině studentů, možné jsou i individuální lekce. Výuková témata jsou zaměřena na atraktivnost. Lekce jsou specializovány na problematiku běžného života. Pro začátečníky je důležité začít od základů. Učit se například.: číslovky, barvy, představení se, pozdravy, rodinu, koníčky, hodiny atd. Studenti se během kurzu naučí až 600 slovíček, dále potřebnou základní gramatiku s důrazem na přítomný a budoucí čas. Důraz při výuce je kladen na konverzaci, komunikaci a rozhovor. Výuka probíhá bez nátlaku, bez stresu, pod vedením zkušených lektorů. Výukové materiály jsou pracovní sešity, tématické učebnice a zvukové CD. Důraz je kladen na domácí přípravu, procvičování slovíček, opakování gramatiky a vypracování daných úkolů. V případě potřeby si v další lekci studenti své vypracované úkoly mohou konfrontovat s lektory. Zpětná vazba s lektorem je na vysoké úrovni.

Kurzy pro středně pokročilé jsou pokračováním English for You. Kurz probíhá 17 až 22 měsíců, opět v malém počtu studujících a je zaměřen pro dospělé se základní znalostí jazyka. English for You je určen všem, kteří se chtějí anglicky naučit neformálním a zábavným způsobem, bez jakého koliv nátlaku a důrazu na bezchybný výkon. Zkušení lektoři přizpůsobují rychlost výuky tempu skupiny. Výuková témata jsou zvolená tak, aby byla stejně jako v předchozím kurzu atraktivní. Např. povídání o počasí, předložky, roční období, vyplnění formuláře, dopis, nemocnice, popis části těla, nákupy, dovolená, cestování, popis cesty atd. Studenti se tak učí komunikovat, jako by byli v běžných každodenních situacích v reálném životě. Opět úspěšnou výuku podporuje pravidelný domácí dril a odpovídající poslech CD.

Šestá skupina English for You pro studenty ve věku seniorů. Výuka probíhá v malých skupinách 4 až 6 studentů od 55 let výše. Pro seniory jsou speciálně upravené kurzy, ve kterých je výuka angličtiny v pomalejším tempu a jednoduše. Výukové

materiály jsou speciálně upraveny, obsahově i vizuálně tzn. větší písmena a výraznější obrázky. Hlavní důraz je kladen na volný projev a porozumění anglickému jazyku. Heslo kurzu je: „Nikdy není pozdě“.

Sedmá skupina Fit for Business – Angličtina pro odborné vzdělání a kariéru. Mortimer English Club nabízí kurzy s novým programem obchodní angličtiny, které mohou být speciálně upravené pro všechny, kteří potřebují angličtinu v zaměstnání. Program je určený pro začátečníky i pokročilé studenty. Forma výuky je buď individuální, nebo v malých skupinách ve výukovém centru Mortimer. Po dohodě může lektor docházet do firmy. Tématické lekce obchodní angličtiny, jsou zaměřeny na praktické situace, se kterými se člověk v zaměstnání setkává. Lektor se zaměří na obchodní komunikaci, prezentaci, vedení obchodních jednání, vítání návštěv, vedení telefonních hovorů v angličtině atd. Anglicky hovořící zaměstnanci jsou předností pro většinu společností. Zdokonalením jazykových dovedností se zvyšuje mezinárodní konkurence-schopnost. Výukové materiály jsou originální učební materiály a zvukové CD.

„Angličtinu s Mortimerem pojď se učit, pojď si hrát,
nemusíš se vůbec bát.
Od mrňousků po stařenku,
učit se dá v každém věku.“

Obrázek 1: English Club Mortimer

„Zdroj: ENGLISH CLUB MORTIMER. *Jazyková škola pro děti, dospělé a seniory* [online]. [cit. 2016-02-19] Dostupné z: http://www.kamsdetmi.com/article.html?id=311“[19]

[19] ENGLISH CLUB MORTIMER. *Jazyková škola pro děti, dospělé a seniory* [online]. [cit. 2016-02-19] Dostupné z: http://www.kamsdetmi.com/article.html?id=311

4 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ MLÁDEŽE A DOSPĚLÝCH

„Zájmové vzdělávání je možné vymezit jako souhrn krátkodobých i dlouhodobých forem, které umožňují edukační, tvůrčí i organizační volnočasové aktivity účastníků, směřující k saturaci jejich zájmů.“[20]

Zájmové vzdělávání dospělých zahrnuje širokou oblast osobních zájmů a potřeb. Edukační aktivity zájmového vzdělávání dospělých můžeme rozdělit:

- *„individuální nebo skupinové,*
- *organizované nebo neorganizované.“*[21]

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností.

„Mezi základní charakteristiky zájmového vzdělávání řadí Šerák:

- *Zájem, volný čas, dobrovolnost, svobodu výběru, místní příslušnost, uspokojení potřeb, pestrost obsahu, neutilitárnost, otevřenost, aktivitu.“*[22]

Zájmové vzdělávání je součástí střediska volného času. Střediska volného času jsou také školská zařízení, jejich úkolem je podporovat děti, žáky, studenty, ale i dospělé k rozvoji osobnosti. Činnost středisek volného času se uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání.

[20] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 50. ISBN 978-80-7367-551-6.

[21] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 51. ISBN 978-80-7367-551-6.

[22] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 52. ISBN 978-80-7367-551-6.

„Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory.“[23]

Střediska vykonávají činnost po celý školní rok i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Organizují zájmové útvary (kroužky), soutěže, přehlídky dětí a žáků, kurzy, tábory a jiné vzdělávací akce. Střediska se zapojují do různých regionálních, krajských, republikových a evropských projektů, pořádají výměnné a zahraniční pobyty.

„Ve školním roce 2014/15 existovalo 312 středisek volného času. Tato zařízení navštěvovalo 272 744 účastníků, z nichž největší podíl tvořili žáci (74,1 %) a děti (13,5 %). Počet účastníků každoročně roste, během posledních pěti let se zvýšil o 7,7 %.“[24]

4.1 Cíle a funkce zájmového vzdělávání

„Hlavním cílem zájmového vzdělávání a výchovy má být rozvinutá osobnost, samostatná a zapojená do společenských vztahů.“[25] Cíle pak rozlišujeme jako poznávací, dovednostní a hodnotové. Každý jedinec by měl kvalitně využít svůj volný čas, protože zájmové vzdělávání je o výchově ve volném čase. Každému z nás by měla být poskytnuta příležitost jak kvalitně vyplnit volný čas *(„kvalitně znamená tvůrčím způsobem, se zaměřením na vlastní rozvoj“).*[26]

---

[23] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Střediska volného času* [online]. [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu

[24] MINOSTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Střediska volného času* [online]. [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu

[25] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s.54. ISBN 978-80-7367-551-6.

[26] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 54. ISBN 978-80-7367-551-6.

Hlavní funkce zájmového vzdělávání:

- *„všeobecně vzdělávací,*
- *sociálně adaptační,*
- *kompenzační: např. kompenzace nedostatků předchozího vzdělávání,*
- *relaxační a regenerační,*
- *expresivní: možnost realizovat se,*
- *světonázorová: vliv na tvorbu názorů jedince na okolní svět,*
- *popularizační“.*[27]

V zájmovém vzdělávání jsou užívané monologické metody (přednáška nebo referát), dialogické metody (beseda či diskuze). Další užívanou metodou je metoda kombinovaná (tematický večer nebo výchovný koncert).

4.2 Organizace zájmového vzdělávání

Organizace zabývající se zájmovým vzděláváním se charakterem své činnosti odlišují a **podle šíře nabídky** je lze dělit do tří skupin:

- *„vzděláváním se zabývají primárně*
- *vzdělávání je jejich dodatkovou, sekundární činností*
- *vzdělávací aktivity realizují souběžně s jinými činnostmi z obsahu jejich zájmu.“*[28]

Podle typu pak rozlišujeme organizace:

- *„školy a školské instituce,*
- *neziskové organizace,*
- *komerční vzdělávací instituce,*

[27] PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky.* Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 100. ISBN 978-80-86723-58-7.

[28] PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 504. ISBN 978-80-7367-546-2.

- *jednotlivé podniky, které organizují vzdělávání pro své zaměstnance.“*[29]

Zájmové vzdělávání má širokou škálu typů podle obsahu:

- jazykové vzdělávání, zdravotní výchova, cestování a turistika, pohybová a sportovní výchova, kulturní a estetická výchova, náboženská a duchovní výchova, vědecko-technické vzdělávání…

Zájmové vzdělávání pomáhá dotvářet osobnost a je tak nezbytným doplňkem vzdělávání obecného. Vzdělávání se stává součástí života jedince i společnosti.

4.3 Metody zájmového vzdělávání

„Metoda je slovo řeckého původu (methodos) a znamená cestu, postup.“[30] Je to cílevědomý a záměrný postup, který vede výchovně vzdělávací proces k dosažení určitého cíle. Pro úspěšný a efektivní průběh edukační aktivity je třeba, aby byl lektor schopen v průběhu výuky měnit její metody podle situace. Metody dělíme podle způsobu interakce na metody frontální, skupinové, individuální, nebo podle cíle výuky na motivační, fixační, expoziční a diagnostické.

Metody mají univerzální charakter a závisí na podmínkách edukační reality. Výběr metody se odráží podle cílových skupin (vzdělání, profese, věk, úroveň znalostí), dále pak podle cílů a obsahu. Metody se mohou kombinovat, kdy jedna tvoří základ a další jí doplňuje. Tato kombinace zlepšuje aktivitu návštěvníků, názornost výkladu a celkově má dobrý vliv na atmosféru edukačního prostředí. Některé metody zaměřené na formální školní prostředí nebo v oblasti profesního vzdělávání jsou specifické natolik, že je v oblasti zájmového vzdělávání nelze použít. Nejrozšířenější metodou je jednorázová přednáška, která je finančně, časově i organizačně nenáročná. Variantou

[29] PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 504. ISBN 978-80-7367-546-2.

[30] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 67. ISBN 978-80-7367-551-6.

jednorázové přednášky jsou dlouhodobé přednáškové cykly. Méně časté metody jsou ovšem oblíbené besedy či řízené diskuze. Další velmi ojedinělou metodou je výchovný koncert, kdy cílem je vzbuzování zájmů o hudbu, nástroj či interpreta. Oblíbené jsou také exkurze, jejich výhoda spočívá v názornosti a propojení s praxí. Velmi rozšířená je animace, která má vyvolávat uspokojování individuálních potřeb. Nesmíme však zapomenout na oblíbenou a stále užívanou metodu především v oblasti zájmového vzdělávání, a to je hra. Její význam je v souladu se vzděláváním, s osobním prožitkem i s praktickým konáním.

Metody edukace v zájmových klubech nebo kroužcích, preferují získávání nových vědomostí a dovedností několika konkrétními aktivitami např.:výrobní činností, experimentováním a propojením teorie s praxí.

Tabulka 2: Mužík člení metody podle obsahového zaměření

Metody teoretické	**Metody teoreticko- praktické**	**Metody praktické**
vhodné pro předávání teoretických poznatků, objasnění pojmů, teorií, principů	poskytující poznatky, ale zaměřující se i na získání předpokladů k úspěšnému jednání v praxi	postupy praktického zaučení – zácviku, zaměřené na dovednosti a návyky
Přednáška přednáška s diskuzí cvičení seminář	diskuzní metody problémové metody programové výuky diagnostické a klasifikační metody projektové metody	Instruktáž koučink mentoring counselling rotace práce stáž exkurze

„Zdroj: ŠERÁK, Michal. Zájmové vzdělávání dospělých. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009,s. 68. ISBN 978-80-7367-551-6“.[31]

[31] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 68. ISBN 978-80-7367-551-6.

4.4 Formy zájmového vzdělávání

Forma zájmového vzdělávání je souhrn organizačních opatření ve vzdělávacím procesu. Vzdělávací formy se rozdělují na prezenční, distanční a kombinované. Mezi další alternativy patří rozdělení forem na:

- *„individuální (vysoce individualizovaná interakce účastník - lektor),*
- *skupinové (lektor má roli organizační, motivační a facilitační),*
- *frontální (hromadná výuka s hlavním přednášejícím),*
- *smíšené (kombinace výše uvedených přístupů).“*[32]

Časté je i dělení na formy:

- *„kooperativní,*
- *participativní,*
- *individualizované.“*[33]

Oprávněné je rovněž odlišení na formy:

- *„jednorázové,*
- *cyklické.“*[34]

V zájmovém vzdělávání jsou nejrozšířenějšími prezentačními formami semináře, přednášky a kurzy. Distanční vzdělávání je multimediální formou studia, která je vhodná zejména pro samostudium a bývá využívána při sebe řízeném (individuálním) učení.

Nejčastěji se používá v kurzech výpočetní techniky a jazykového vzdělávání. Nejrozšířenější forma zájmového vzdělávání dospělých je vzdělávací kurz. Kurz je

[32] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*.Vyd. 1. Praha: Protál, 2009, s. 77. ISBN 978-80-7367-551-6.

[33] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 77. ISBN 978-80-7367-551-6.

[34] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 77. ISBN 978-80-7367-551-6.

„tematicky a časově vymezenou formou kolektivního vzdělávání, umožňující účastníkům osvojovat si pod vedením lektora odborné poznatky a praktické dovednosti z určité oblasti vzdělávání nebo z některého druhu pracovní činnosti“.[35] Vzdělávací kurz se od zájmového kurzu liší pevnou osnovou, učebním plánem i ustáleným okruhem účastníků. Vyučovací hodina je v rozsahu 45 až 60 minut. Kurzy společenského tance a společenské výchovy mají zvláštní podobu a využívají převážně metody nácviku.

Velmi rozšířenou formou zájmového vzdělávání je kroužek. Je to dobrovolné seskupení jedinců, kteří mají stejné zájmy a rozšiřují si tak vědomosti a dovednosti. Jde o propojení studia s uplatněním získaných vědomostí. Podle Fábry mohou být zájmové kroužky:

- *„naučné (vlastivědné, přírodovědné, jazykové…),*
- *technické (modelářské, radioamatérské, elektrotechnické…),*
- *společenské (šachové, křížovkářské, biliardové…),*
- *sběratelské (filatelistické, numizmatické, emblemistické…),*
- *umělecké (divadelní, hudební, taneční, fotografické, filmové…),*
- *kroužky přátel určitého druhu umění či jeho interpretů (včetně fanklubů),*
- *sportovní a tělovýchovné (turistické, gymnastické, tenisové…)“.*[36]

Sebevzdělávání je podstatou zájmového vzdělávání. Chápeme ho jako záměrnou a cílevědomou činnost člověka podmíněnou vlastním úsilím. Cílem je pak rozvoj zkušeností, vědomostí a formování osobnosti.

[35] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 78. ISBN 978-80-7367-551-6.

[36] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 78. ISBN 978-80-7367-551-6.

5 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A UČENÍ

„ Celoživotní vzdělávání je cesta ke druhým šancím.“

Celoživotní vzdělávání je učení a studium během celého života. Už J. A. Komenský navrhoval, aby vzdělávání uskutečňované v etapách, pokrývalo celý lidský život. V průběhu vývoje společnosti se však proměňovaly důvody a měnila se také očekávání, která společnost do celoživotního učení vkládala. Patří sem dlouhodobé získávání a rozvoj vědomostí, schopností a dovedností. Je účinným nástrojem v boji proti sociální izolaci a nezaměstnanosti. Celoživotní učení patří do rámce povinné i nepovinné školní docházky, kurzů, rekvalifikací a vzdělávání seniorů.Cílem je naučit člověka učit se, neboť další vzdělávání rozvíjí jeho dovednost a schopnost řešit nové situace, úkoly a problémy.

Rok 1970 byl OSN vyhlášen rokem výchovy a vzdělávání a UNESCO zveřejnilo koncept celoživotního vzdělávání. Zásadní byla zpráva mezinárodní komise pro vzdělávání UNESCO z roku 1996 „Learning: the treasure within (Učení je skryté bohatství), tzv. Delorzova zpráva, která zdůrazňuje především proces individuálního učení jako vlastní aktivitu jedince. Učení je podle tohoto dokumentu založeno na čtyřech pilířích:**učit se vědět, učit se jednat, učit se žít pohromadě s druhými, učit se být**“.[37]

EU výrazně zasáhla do celosvětových diskuzí na téma celoživotního učení (CŽU) v roce 2000 formou obecně přijímaného Memoranda o celoživotním učení, které přináší šest idejí na jejichž základě by mělo CŽU probíhat:

- *„nové základní dovednosti pro všechny,*
- *více investic do lidských zdrojů,*
- *inovace ve vyučování a učeni,*
- *oceňování učení,*
- *přehodnocování poradenství,*

[37] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 15. ISBN 978-80-7367-551-6.

- *přiblížení učení domovu".*[38]

Požadované vědomosti, dovednosti a kompetence můžeme získat různými způsoby: formální, neformální a in-formální cestou.

Formální učení se realizuje ve vzdělávacích institucích, především ve školách. Jedná se o na sebe navazující stupně vzdělávání, kdy výstupem probíhajících aktivit je druh oficiálně uznávaného certifikátu podle získaného stupně vzdělávání (vysvědčení, diplom, titul atd.)

Neformální učení se odehrává v soukromých institucích a neziskových organizacích. Jsou to veškeré vzdělávací aktivity mimo školský systém. Cílem je získat dovednosti a schopnosti lepšího společenského a pracovního uplatnění (např. počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy, volnočasové aktivity atd.). Kromě většiny zájmového vzdělávání jde i o podnikové vzdělávání. Neformální učení však nevede k dalšímu stupni vzdělávání.

In-formální učení probíhá ve volném čase, v domácím i pracovním prostředí, ve chvílích volna a odpočinku. Jde o neorganizované a nekoordinované vzdělávání. Jedná se však o sebevzdělávání jehož přínos je pro rozvoj osobnosti zásadní. Poznatky jsou získávány rovněž četbou, sledováním TV nebo poslechem rozhlasu.

Celoživotní učení se dá rozlišit také podle možností na profesní a distanční. Cílem profesního učení je rozvoj znalostí a schopností podstatných pro povolání. Zaměřuje se na neustálé přizpůsobování kvalifikace pracovníka. Distanční učení je učení multimediální formou studia, ve kterém není lektor a student v přímém kontaktu. Při studiu se prezentují počítačové programy, telefony, televizní přenosy tzn. komunikační prostředky.

[38] ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 15. ISBN 978-80-7367-551-6.

Graf 1: Celoživotní a všeživotní proces učení

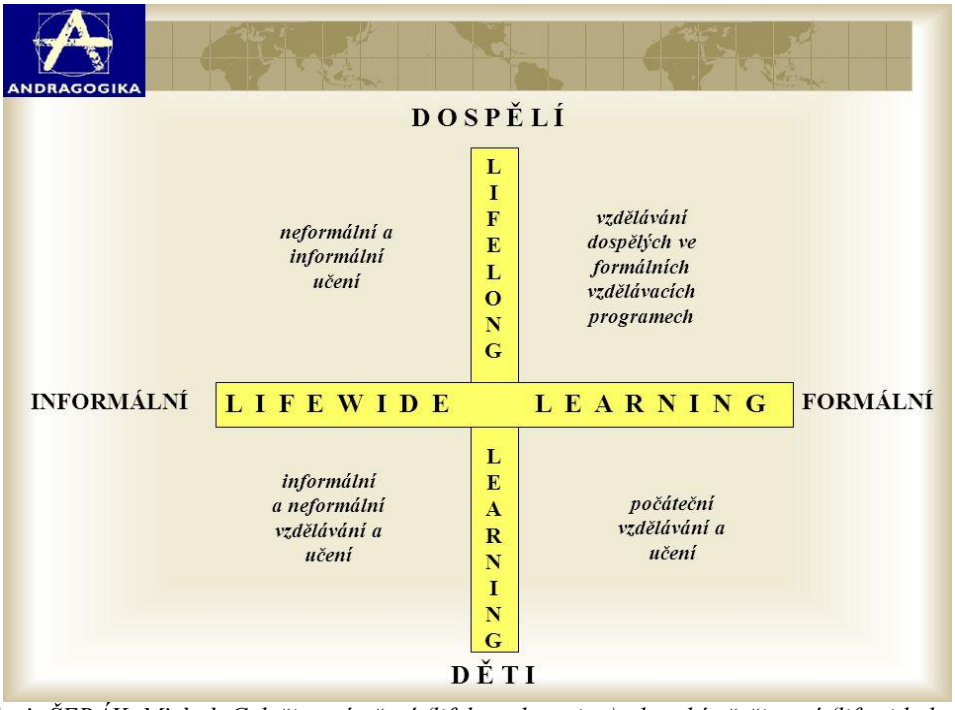

„Zdroj: ŠERÁK, Michal. Celoživotní učení (lifelong learning) ale také všeživotní (lifewide learning) proces [online]. [2016-02-02]. Dostupné z: http://slideplayer.cz/slide/2704435/“[39]

Učení je součástí společenské potřeby a rozvoje společnosti, je jednou s cílových hodnot prosperujícího hospodářství. Výzkumy ukazují, že podíl na celoživotním vzdělávání je v ČR ve srovnání z průměrem EU na nižší úrovni. Důvody proč se dospělí neúčasní dalšího vzdělávání jsou různé: nedostatek financí, nedostatek času, špatné zkušenosti ze školy, péče o potomky, malá dostupnost vzdělávacích možností. Podle průzkumů se do dalšího vzdělávání nejméně zapojují jedinci se základním a středním vzděláním a starší věkové skupiny. Lidem s vyšším dosaženým vzděláním je potřeba nabývat další vědomosti daleko bližší.

[39] ŠERÁK, Michal. *Celoživotní učení (lifelong learning) ale také všeživotní (lifewide learning) proces* [online]. [2016-02-02]. Dostupné z: http://slideplayer.cz/slide/2704435/[39]

5.1 Zvláštnosti jazykového vzdělávání dospělých

Lidé v důchodovém věku, kteří jsou v dobré duševní i fyzické kondici, mají možnost se dále aktivně podílet na společenském dění. Udržení kondice však vyžaduje aktivní a činorodý přístup k životu. Jedním ze způsobů jak si udržet duševní svěžest je vzdělávání. Senioři jsou však často opomíjenou cílovou skupinou i vzhledem k tomu, že jejich podíl na populaci roste. Je velká škoda, že na trhu je v nabídce málo jazykových kurzů pro seniory, neboť tato skupina obyvatelstva jsou lidé v neproduktivním věku a nemají tak dostatek financí na vzdělávání. O jazykové vzdělávání ve vyšším věku navíc není zájem, a však ne vždy je toto pravdou. Spousta seniorů chce být v kontaktu s lidmi, učit se a poznávat cizí jazyk kvůli cestování, nebo pro uskutečnění svých přání a snů, kterým se v produktivním věku z důvodu pracovního vytížení nemohli věnovat. Je známo, že jazyky přispívají k bystření mozku a pomáhají udržet psychickou kondici.

Je to skupina s velmi specifickými potřebami, neboť s věkem přichází přirozené, fyziologické změny, které mají vliv na schopnost učení. Dospělí často potřebují opakované vysvětlení, vnést do učení stematičnost, popřípadě schématické znázornění, protože s věkem dochází k degenerativním změnám, které učení velmi komplikují. Obecně lze mezi tyto změny zařadit: zhoršení zraku, problém s je nedoslýchavostí, zpomalené reakce, zhoršení krátkodobé paměti.

Výuka seniorů by proto měla splňovat tato kritéria: lektor by měl mluvit zřetelně, nahlas a pomalu; písmo velké, čitelné s důrazem na kontrast s podkladem; výuková místnost by měla být prostorově řešena tak, aby tabule byla blízko dohledu studentů s dostatkem světla a dobrou akustikou; je třeba zohlednit učební návyky.

Učební materiály pro výuku jazyků a U3V vyžadují lepší grafiku, větší písmo a jinou metodiku.

Podle veřejně dostupných informací jsem zjistila, že na trhu je pro tuto cílovou skupinu jen velmi malá nabídka učebnic a učebních materiálů. Navštívila jsem U3V v Mladé Boleslavi, kde jsem měla možnost nahlédnout do knih a učebních materiálů. Došla jsem k závěru, že v nich není psaná výslovnost, natož pak překlad např.: slovíček, zadání úkolů, atd. Učebnice jsou v angličtině bez českého textu!

Uplyne ještě mnoho času, než se potřeby dříve narozených „studentů“ promítnou v praxi a nabídce jazykových škol a nakladatelství.

5.2 Univerzita třetího věku

„ Nikdy není pozdě na to, překročit svůj stín.“

Univerzita třetího věku je zájmově orientovaným programem CŽV a má původ ve Francii. Jedná se o soubor programů zaměřených na vzdělávání osob v post-produktivním věku. V českém prostředí byla založena první U3V roce 1986 v Olomouci.

Úkolem U3V je otevření poznatků, vědomostí a dovedností osobám v seniorském věku. Senioři jsou částí společnosti, která relativně disponuje s vědší dávkou volného času, a ten by mohli věnovat sami sobě.

Cílem U3V je dát starším lidem možnost načerpat nové dovednosti a vědomosti a porovnat je se svými zkušenosti ve světle nejnovějších poznatků vědy a rychle se měnící společnosti.

Témata studia jsou většinou vybírána podle zájmu studentů. Většinou převažuje historie, příroda, dějiny umění, cizí jazyk atd. Lektoři či přednášející musí být odborníky v dané oblasti. Součástí U3V je široká nabídka kurzů např.: kreslení, výtvarné techniky, ruční práce. Během studia nejsou požadovány žádné zkoušky. Závěrečná práce není povinná. Posluchači, kteří splní všechny studijní povinnosti včetně závěrečné práce obdrží „Diplom o absolutoriu“.

Podmínky pro přijetí a studijní poplatky jsou na různých univerzitách individuální. Většinou to jsou tato kritéria: důchodový věk, invalidní důchod, ostatní od 50 let věku a zaplacení studijního poplatku (řádově stovky korun za semestr). Posluchači ve věku 80 let a výše mají na univerzitách většinou účast zdarma.

PRAKTICKÁ ČÁST

V teoretické části práce jsem podrobně analyzovala problematiku jazykového vzdělávání, jeho charakteristiku se zaměřením na výuku cizích jazyků, formy a metody výuky včetně učebních materiálů a pomůcek. Zaměřila jsem se i na zájmové vzdělávání mládeže a dospělých v souvislosti s volnočasovým jazykovým vzděláváním. Okrajově jsem se věnovala průběžnému celoživotnímu vzdělávání a učení, se zaměřením na různé cílové skupiny a U3V v kontextu výuky jazyků prakticky od batolat až po seniory. Další část práce bude proto zaměřena prakticky, aby společně s její teoretickou částí podala co nejkompletnější obraz a dostatek informací k dané problematice.V následující kapitole se proto soustřeďuji na souhrn poznatků mého vlastního průzkumu o výuce anglického jazyka a jejímu obrazu ve společnosti.

6 CÍL PRŮZKUMU

Mezi hlavními cíli praktické části mé bakalářské práce, je snaha o souhrn potřebných informací týkajících se výuky jazykového vzdělávání na školách a v zájmovém klubu English Club Mortimer. K průzkumu jsem zvolila lokality Severočeského kraje v obci Dubá, Doksy a Česká Lípa, a to na základě srovnání úspěšnosti povinné výuky anglického jazyka na základních a středních školách s nepovinným zájmovým vzděláváním v (English Club Mortimer).

Hlavním cílem je úspěšnost či neúspěšnost studia anglického jazyka se zaměřením na všechny věkové kategorie. Pro praktickou část prezentované práce jsem zvolila průzkumné šetření forem a metod výuky. Také se budu snažit zjistit spokojenost účastníků kurzu v návaznosti na úspěšnost zvládnutí cizího jazyka v English Club Mortimer. Zaměřím se na rozhovory k danému tématu s žáky a studenty. Dalším cílem mého zájmu bude rovněž průzkum výuky jazyků na základní škole v Dubé a střední škole v České Lípě. Dílčím cílem je rovněž zjištění stupně zájemu o jazykové vzdělávání v těchto místech. V neposlední řadě budu zjištěné informace porovnávat a následně je vyhodnotím.

6.1 Metody výzkumu

Jako hlavní metodu získávání potřebných informací jsem použila osobní a konkrétní výzkum vycházející z přímých rozhovorů s účastníky. Rozhovory probíhaly v nenucené atmosféře a v klidu, respondenti měli možnost odpovídat na otázky beze strachu a nepříjemných pocitů v učebně klubu. Výzkumná část mojí práce probíhala v období od 01. 02. 2016 do 18. 02. 2016. Dotázaní měli dostatek času na otázky plnohodnotně odpověď a během interview nedošlo k žádným konfliktům. Respondenti mi dali rovněž svolení vše nahát na diktafon. Vlastní šetření je v souladu se zákonem na ochranu osobních údajů částečně anonymní a respondenti jsou proto uvedeni pouze s křestním jménem nebo pod přezdívkou.

6.1.1 Popis respondentů

Rozhovory byly provedeny s deseti respondenty a lektorkou zájmového jazykového klubu English Club Mortimer. Zaměřila jsem se na cílové skupiny od 16 do 68 let věku, tedy žáky, studenty a seniory. Další interview ohledně jazykové výuky mi ochotně poskytli ředitelé dvou vybraných škol v dané lokalitě Severočeského kraje. Dotazovaní se po určitém váhání sami rozhovořili a poukazovali na jednotlivé výhody a nevýhody výuky. Úmyslně jsem do praktické části nezařadila děti předškolního věku a žáky prvního stupně základní školy, neboť jejich odpovědi by mohly být zkreslené a nerelevantní. Tuto věkovou skupinu žáků předškolního věku však tímto nijak neznevažuji, na důležitost výuky cizích jazyků už „od kolébky“ jsem se ve své práci soustředila a kladla důraz již v kapitole 3.1. V teoretické části práce jsem se touto problematikou vzdělávání dětí podle mého názoru zaobírala již dosti podrobně.

6.2 Cíl výzkumu povinné výuky cizího jazyka na ZŠ a SŠ

Pro svůj praktický výzkum jsem si vybrala základní školu v Dubé, okes Česká Lípa. Hlavním faktorem ovlivňujícím výběr školy bylo její umístění v lokalitě mého rodného města a znalost jeho společenských tradic a zvyklostí. Tuto školu jsem devět let navštěvovala a mohu tedy alespoň částečně posoudit i úroveň vzdělávání v tomto zařízení. Středí školu v České Lípě jsem si vybrala náhodně. Součástí této školy jsou i

učební obory, můj praktický výzkum se však zaměřil pouze na výuku jazyků ve čtyřletých učebních oborech s maturitou.

Sběr dat se zakládal z větší části na rozhovorech s řediteli jednotlivých škol a analýze školního vzdělávacího programu. Vždy před jednotlivými rozhovory byly ředitelé seznámeni s účelem interview a u obou setkání jsem dostala svolení, že rozhovor bude nahráván a následně použit pro další zpracování. Ředitelé souhlasili se zveřejněním svých jmen a názvu školy. Při sdělování informací byli vstřícní. Rozhovory probíhaly v rozmezí od 17. 02. 2016 do 19. 02. 2016.

6.2.2 Použité otázky v rozhovorech s řediteli škol

Interview vedené s řediteli škol vycházela z těchto připravených otázek:

- Kolik žáků celkem školu navštěvuje?
- Jaká je situace ve výuce cizího jazyka od kterého ročníku a kolik hodin týdně je jazyk vyučován?
- Povinná výuka dalšího cizího jazyka do ŠVP?
- Personální obsazení k zajištění výuky (počet vyučujících lektorů)?

Základní škola Dubá, Severočeský kraj:

Ředitelka školy: Mgr. Jindřiška Skalická

„Školu navštěvuje 195 žáků.“

„Anglický jazyk se vyučuje již od 1. třídy povinně. V 1. a 2. třídě je jazyk vyučován 1. hodinu týdně, ve 3. a 4. třídě 3. hodiny, 5. a 6. třídě je výuka posílena na 4. Hodiny týdně a od 7. do 9. třídy opět 3. hodiny.“

„Od 7. třídy je zavedená povinná výuka dalšího cizího jazyka 2. hodiny týdně.“

„Cizí jazyk (angličtina, němčina) vyučují 3 kvalifikovaní učitelé a jeden rodilý mluvčí.“

Doplňující informace, které mi paní ředitelka sdělila. „*V době kdy druhý cizí jazyk nebyl povinný ale volitelný, škola nabízela konverzaci v němčině. Ve škole je 8 dětí, které mají specifické výukové potřeby, mají individuální plán výuky a učí se pouze jeden cizí jazyk povinně. Tyto děti nejsou schopné druhý cizí jazyk zvládnout. Škola zajišťuje třem dětem odborného asistenta, který jim během výuky nepřetržitě pomáhá.*“

Druhou školou pro můj praktický výzkum byla Střední škola Lužická v České Lípě. Z důvodů velkého množství studijních oborů, jsem pro tento výzkum vybrala pouze čtyřleté maturitní obory s výukou cizích jazyků. Použité otázky jsou totožné s předchozími s výše uvedenými

Ředitel školy: PaedDr. Milan Kubát

„Školu navštěvuje téměř 300 studentů ve čtyřech maturitních oborech.“

„Naše škola nabízí 3 cizí jazyky (angličtinu, němčinu, ruštinu). Povinně se vyučuje angličtina, výběr jednoho z ostatních dvou jazyků musí být povinně volitelný. Od 1. až do 4. ročníku mají studenti dva jazyky. Angličtina se vyučuje 5. hodin týdně a druhý povinně volitelný jazyk se vyučuje 3. hodiny týdně. Studium může být zakončeno maturitní zkouškou z cizího jazyka.“

„Personální obsazení výuky cizích jazyků je složeno ze čtyř kvalifikovaných učitelů/přednášejících..“

„Škola ve svém rámcově vzdělávacím programu klade důraz na aktivní rozvíjení dovednosti žáků, na způsobu vzdělávání dětí se speciálními výukovými potřebami, tedy žáků mimořádně nadaných (olympiády v cizím jazyce, výměnné pobyty atd.) při výuce jazyků je rozvíjena především schopnost komunikace. Zařazení konverzace v angličtině je jedna z možností rozvoje komunikativních kompetencí žáků.“

6.3 Realizace výzkumu v English Club Mortimer

Praktická část této části výzkumu spočívala v mé návštěvě zájmového jazykového klubu v Dubé. Měla jsem možnost navštívit ukázkovou hodinu u všech cílových skupin. Jazykový klub je veden zkušenou vedoucí lektorkou Ing. Irenou Žalovičovou a dalším lektorem, který je rodilým mluvčím. Vedoucí lektorka Ing. Irena Žalovičová mi ochotně předala veškeré informace a odpověděla na všechny mé otázky. Lektorka mi také zprostředkovala interview s vybranými respondenty a umožnila provést interview v útulné učebně klubu. Měla jsem možnost nahlédnout do všech výukových materiálů a získané informace jsem pak postupně zpracovávala ve své práci.

Okrajově se můj výzkum zaměřil na totožný jazykový klub English Club Mortimer v Doksech. Formy a metody výuky, výukové materiály jsou stejné. Útulné prostředí pro vlastní výuku, kvalifikovaní lektoři, prostě vše jak má kvalitní jazykový kurz vypadat. English Club Mortimer v Doksech se od stejnojmenného klubu v Dubé liší pouze tím, že klub navštěvuje více uchazečů. To je však přirozeně dáno skutečností, že ve městě Doksy žije větší počet obyvatel, nikoliv kvalitou kurzu.

6.4 Použité otázky v rozhovoru s účastníky zájmového kurzu

Samotný rozhovor měl pevnou strukturu ve kterém jsem kladla otázky a protějšek na ně odpovídal. Cílem interview bylo dostat deset odpovědí na předem připravené otázky. Otázky jsem se snažila vybrat srozumitelné a přiléhavě k danému tématu tak, abychom došli s respondenty k co nejlepším závěrům.

Otázky ke kterým jsem se snažila získat odpovědi jsou:

- Proč se učíte anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?
- Jak jste spokojen/a s metodami a formami v English Club Mortimer?
- Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?
- Jak jste spokojen/a s lektory v English Club Mortimer?
- Pomáhá vám při studiu poslech?
- Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?
- Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

- Myslíte si, že je konverzace důležitá?
- Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?
- Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Pro představu mého interview jsem vybrala rozhovory dvou respondentů různých věkových kategorií. Ostatní rozhovory jsou součástí příloh má bakalářské páce.

Jako můj první respondent se představuje student Jakub.

Jméno (přezdívka): Jakub

Věk: 16

Zaměstnání: Student

Rozhovor probíhal na téma: Zájmový jazykový klub (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč se učíte anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Jakub: Výuka povinného anglického jazyka ve škole je pro mě dostačující, ale potřebuji se v jazyce dovzdělávat, znalosti doplňovat a smysluplně vyplnit svůj volný čas.

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami výuky v English Club Mortimer?

Jakub: *Metody mi vyhovují a pro mě je učení zde přínosnější než ve škole, kterou navštěvuji. Pracujeme podle daných lekcí, ale v případě potřeby, pokud mám například v učivu probíraném ve škole nebo v otázkách gramatiky nějaké nejasnosti, lektorka mi ochotně vše vysvětlí.*

Tazatelka: Pracuje se vám lépe ve skupině nebo individuálně?

Jakub*: V Mortimeru momentálně navštěvuji individuální výuku, ale když jsem byl ve skupině žádný problém jsem neměl. Při indiviudální výuce je učení pro mě velice intenzivní. Ve skupině byla možnost konverzace se spolu studujícími, také jsem měl čas si vydechnout.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektory v English Club Mortimer?

Jakub: *Za dobu, kdy navštěvuji Mortimer jsem měl dva lektory, oba jsou v angličtině velice zběhlí, jsem s nimi spokojen. Jsem rád, že máme za druhého lektora, rodilého mluvčího. Je dobré slyšet angličtinu v originále.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Jakub*: Poslechové cvičení jsou součástí výuky a věnujeme se jim stejně jako všemu dalšímu.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Jakub*: Mě osobně nejvíce pomáhá si slovíčka spojit s něčím podobným v češtině.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Jakub*: Prostředí je příjemné, i když spíše orientované na menší studenty, ale to není vůbec problém.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Jakub*: Pro mě je konverzace jedna z nejdůležitějších věcí ze znalosti angličtiny, takže určitě ano. Často jezdím s rodiči do zahraničí a tam je konverzace nutností.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Jakub: *Jen, že bych všem Mortimer doporučil.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Jakub*:Také děkuji.*

Další postřehy výzkumu, které jsem zaznamenala a nejsou součástí otázek v rozhovoru. Zjistila jsem, že Jakub navštěvuje jazykový kurz (English Club Mortimer) už šestým rokem.

Mým druhým respondentem byla paní Věra.

Jméno (přezdívka): Věra

Věk: 67

Zaměstnání: Důchodkyně

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč se učíte anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Věra: *Učím se angličtinu, protože chci rozumět svým vnoučatům. Dcera se odstěhovala do zahraničí, kde se jí narodily děti, sice na ně mluví česky a děti vyrůstají dvojjazyčně, ale já si chci dokázat, že jim porozumím i v anglickém jazyce.*

Tazatelka: Jak jste spokojena s metodami a formami výuky v English Club Mortimer?

Věra: *S metodami a formami výuky jsem velice spokojená, protože jsou velmi zajímavé a se spoustou her. Angličtinu se učíme bez jakého koliv donucení, musíme chtít my sami.*

Tazatelka: Pracuje se vám lépe ve skupině nebo individuálně?

Věra*: Raději pracuji sama páce ve skupině se mi nelíbí. Pro mě je vhodnější, když jsme ve skupině maximálně dva studenti, protože mám stud a trému před větším počtem lidí.*

Tazatelka: Jak jste spokojená s lektory v English Club Mortimer?

Věra*: Lektoři mají semnou velkou trpělivost, jsou milí, hodní a vstřícní. Jsou ochotni, pokud látce nerozumím, znovu mi ji vysvětlit a opakovat.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Věra*: Poslech mi pomáhá, ale jen ten, co není moc rychlý, to totiž vůbec nic nestíhám.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Věra: *Slovíčka si nejvíce zapamatuji, když si je napíšu velkým písmem na papír a opakuji si je. Slovíčka, která si nemohu zapamatovat si několikrát napíšu.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Věra*: Prostředí je velice pěkně vymalované zelenou barvou, která připomíná přírodu. Je tam velmi dobrá atmosféra.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Věra*: Ano myslím, protože konverzace je co se týče anglického jazyka zároveň se slovíčky nejdůležitější.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Věra: *Jen bych chtěla dodat, že vzdělávat se dá v každém věku.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Věra: *Také děkuji.*

Další postřehy výzkumu, které jsem zaznamenala a nejsou součástí otázek v rozhovoru. Zjistila jsem, že dospělí a senioři dostávají domácí úkoly, aby mohli následující hodinu konzultovat jejich správnost.

6.5 Věkové kategorie respondentů

V dílčí části výzkumné práce tématicky znázorním 2 grafy s nejdůležitějšími fakty, kterými je věk a úspěšnost výuky cizího jazyka u studentů v English Club Mortimer.

Otázka č. 1: Je zájem různých věkových kategorií studovat cizí jazyk odlišný?

Graf 2: Věkové kategorie studentů v English Club Mortimer

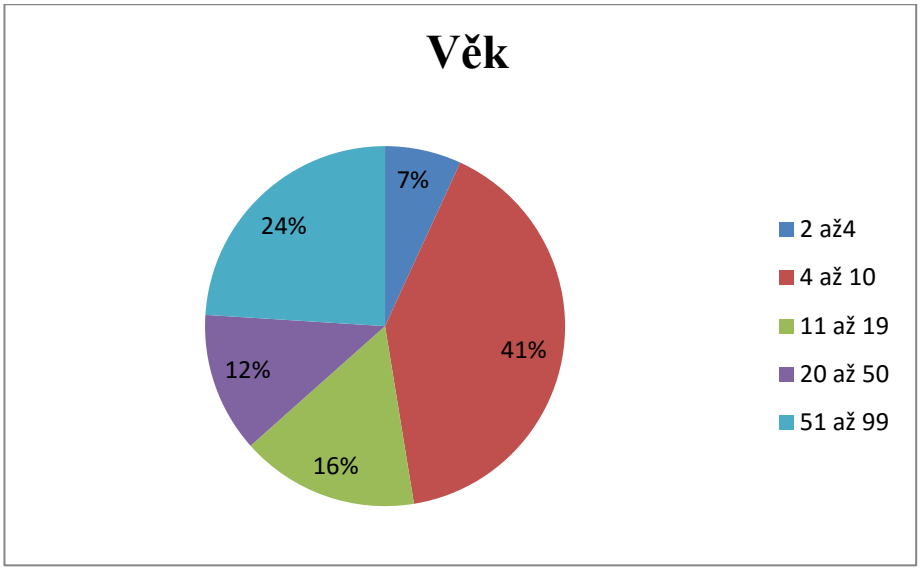

Zdroj: Vlastní

Na doplňující otázku ohledně věku odpovědělo všech 42 respondentů v English Club Mortimer. Na tomto grafu můžeme vidět procentuální rozdělení respondentů podle věku. Nejvíce zájemců o anglický jazyk je ve věku 4 až 10 let a to 41%. Největší podíl na tomto výsledku mají rodiče, kterým nejsou děti lhostejné a chtějí je kvalitně připravit znalostí cizího jazyka pro budoucí školní docházku.

Na druhém místě v oblibě o studium cizího jazyka jsou naopak senioři 24%, vidíme zde krásný kontrast dětí a seniorů. Senioři mají dostatek volného času, chtějí konverzovat se světem cizí řečí a chtějí být ve skupině přátel.

Třetí místo obsadili teenageři s 16%, tato skupina uchazečů jsou děti, kterým výuka ve škole nestačí a chtějí se dovzdělávat, chtějí si rozšířit znalosti nebo jsou to děti, které mají ve škole s jazykem problémy a potřebují individuální přístup v doučování. Dále je to skupina studentů, kteří mají nedostatky a mezery v gramatice a zde se vše doučí

nenásilnou formou. Nesmím zapomenout na studenty, kteří si vybrali cizí jazyk jako maturitní zkoušku. Lektor jim rád pomůže v rámci výuky projít a doplnit daná maturitní témata.

Čtvrtá skupina jsou dospělí ve věku 20 až 50 let s 12%. Zde vidíme, že tato skupina je málo zastoupená, neboť jde většinou o pracující nebo o ženy na mateřské dovolené. Tato cílová skupina má obvykle nedostatek volného času vyjímku ale tvoří účastníci kurzů, kteří nově potřebují znalost cizího jazyka, či jeho zdokonalení v zaměstnání. V English Club Mortimer je tato kategorie zastoupena Fit for Business. Dalším faktorem jsou finanční prostředky. Pokud je matka na mateřské dovolené nezbývá dostatek financí na placené volnočasové aktivity.

Pátou tedy poslední skupinu, tvoří děti „mrňátka“ ve věku 2 až 4 roky se 7%. Kurz pro mrňátka je však nově otevřený, a proto snad i tak malá účast. Navíc jde o děti věkově složené s dvouletým odstupem a jelikož Dubá jemalé město, je zde i málo dětí v tomto věku.

K posouzení jsem stanovila hypotézu, která bude následně ověřena.

Hypotéza č. 1: Rozdílnost různých věkových skupin v jazykovém vzdělávání a jejich míra zájmu. Tato hypotéza byla stanovena z důvodu průzkumu vzdělávat se ve volném čase a podmíněna věkovým faktorem. Předpokládáme, že v důsledku stále rostoucích nároků na znalost cizího jazyka v zaměstnání se bude míra zájmu na sebevzdělání u cílových skupin 20-50 let zvyšovat.

6.5.1 Úspěšnost výuky v jazykovém kurzu

Na další doplňující otázku ohledně úspěšnosti výuky odpovědělo deset dotázaných respondentů. Tuto otázku i odpovědi jsem zpracovala graficky, je součástí interview, ale není uvedena v písemné formě v rozhovoru v přílohách na straně 58.

Graf 3: Úspěšnost výuky v jazykovém kurzu

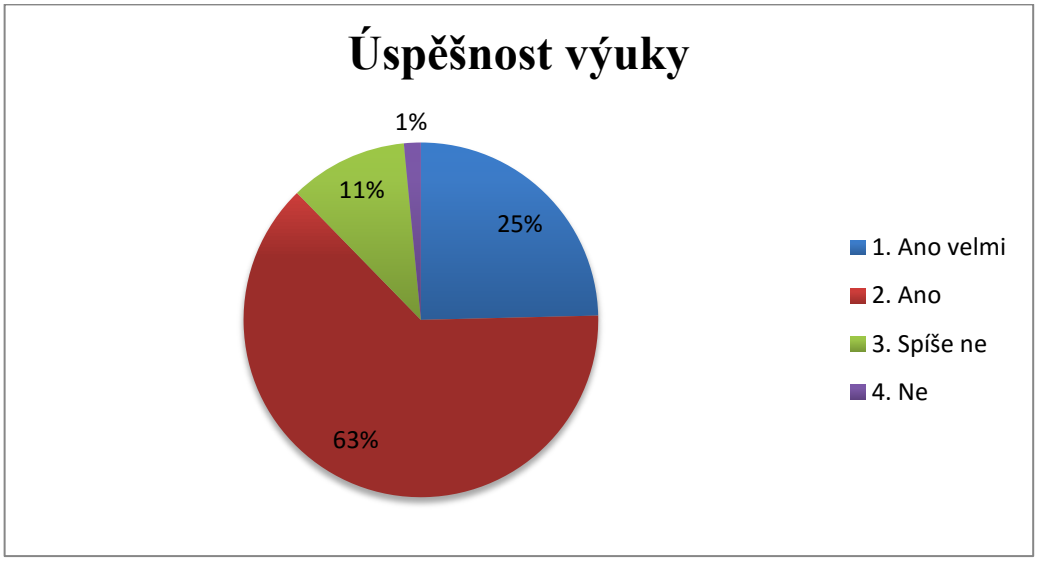

Zroj: Vlastní

V doplňující otázce můžeme z grafu vyčíst, že zhruba 2/3 dotázaných odpovědělo kladně a 1/3 dotázaných odpověděla dokonce velmi kladně na otázku týkající se úspěšnosti výuky.

Negativně odpovědělo jen malé procento dotázaných, kteří nepřikládají váhu zájmovému vzdělávání nebo jim výuka nevyhovuje.

7 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU

Výzkum byl realizován s cílem zjistit, jaká je kvalita výuky jazykového vzdělávání na základní a střední škole s porovnáním výuky jazykového vzdělávání v zájmovém klubu. Po sběru a analýze výsledků jsem došla k mnoha poznatkům, které bych chtěla ve své práci rozvést.

Po vyhodnocení všech aspektů se domnívám, že výuka cizích jazyků na Základní škole, která byla cílem mého zájmu, je na velmi dobré úrovni. Podle ŠVP počet hodin odpovídá časové dotaci na prvním stupni i na druhém stupni. Výuku vedou kvalitní, vystudovaní učitelé a jako bonus má škola rodilého mluvčího na poloviční úvazek. Hodiny s rodilým mluvčím jsou do vyučování zařazovány jako zpestření pro žáky. Jsem přesvědčena, že se tak na základní škole anglický, či jiný cizí jazyk, lze dobře naučit a pochopit. Základní škola se odvozuje od slova *„základ“,* dává tedy základy novým vědomostem a tak tedy i v učení cizích jazyků se začíná od základů. Základní školy vychází v současné době vstříc dětem se speciálními výukovými potřebami s individuálním plánem výuky. Co žák to individuum. Tím chci říci, že úspěšné zvládnutí a pochopení výuky cizího jazyka není pouze odpovědností školy, ale i žáků samotných. Pokud žák s učitelem nespolupracuje, výsledky se pak odrazí i v jeho znalostech. Při studiu cizího jazyka na základní škole je nutná domácí příprava, úkoly, opakování slovíček atd. Tedy metoda *„drilu“,* která není mezi žáky nikterak oblíbená, je však nutná. Po shrnutí zkoumaných výsledků jsem dospěla k závěru, že většinou není špatná škola a její výukové metody, ale problém je v některých dětech a rodičích, kteří se školou odmítají spolupracovat. Výsledky dětí ve zvládnutí cizího jazyka jsou pak individuální. Základní škola připravuje žáky co nejlépe na odborné učiliště a střední školy a zde její úkol končí.

V další analýze dat jsem se zaměřila na střední školu s maturitními obory. Škola disponuje širokým výběrem cizích jazyků povinných i „povinně volitelných“. Vyučovací hodiny rovněž odpovídají časové dotaci podle ŠVP. Střední škola = vyšší nároky na studium. Do výuky je více zařazena konverzace, která podporuje komunikativní kompetence žáka. Na této škole jsou studenti se zaměřením na vybrané

obory. Tuto školu si studenti vybrali sami a studijní výsledky by tomu měly odpovídat, ovšem i zde jsou výsledky zvládnutí cizí řeči individuální. Na střední škole je student považován za samostatně myslícího a téměř dospělého jedince. Jeho budoucí život závisí jen a jen na něm. Střední škola je ukončena maturitní zkouškou, podle statistiky si studenti vybírají právě cizí jazyk ke složení závěrečné zkoušky. A zde se opět důležitost ovládání cizího jazyka potvrzuje.

Pozvolna ve svých analýzách přecházím k zájmovým a volnočasovým aktivitám. Nejvíce jsem totiž svůj výzkum zaměřila právě na nepovinné zájmové jazykové vzdělávání a to English Club Mortimer. Je podle mého názoru úžasné, že tento klub je otevřený pro všechny věkové kategorie. Zájmový, tedy nepovinný! Právě tato dvě přídavná jména se vyznačují něčím nenásilným, pohodovým a klidovým. Jazykový kurz navštěvují studenti dobrovolně, nepovinně. A výsledky zvládnutí studia cizího jazyka tomu odpovídají, všichni klienti klubu se učí, protože prostě chtějí. Výukové metody jsou navíc různé pro všechny cílové skupiny, ale o tom jsem již podrobně psala už v teoretické části této práce.

Součástí mého výzkumu rozhovory s respondenty tedy účastníky kurzu. Pro interview jsem žádala o odpovědi na následující otázky:

1. Proč se učíte anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?
   Odpovědi byly individuální, závisely na potřebách a zájmu studujících. Nejvíce mě zaujaly důvody studia paní Věry, neboť jejím cílem bylo porozumět svým vnoučatům atd.
2. Jak jste spokojen/a s metodami a formami výuky v English Club Mortimer?
   Zde jsem zaznamenala velice kladné odpovědi. Výuka probíhá zábavnou formou.
3. Pracuje se vám lépe ve skupině nebo individuálně?
   Odpovědi byly různé, část studujících je pro individuální studium a část pro práci ve skupině, kde je větší zpětná vazba student X student.
4. Jak jste spokojen/a s lektory v English Club Mortimer?
   Zde jejasná odpověď, úplná a jednoznačná spokojenost.
5. Pomáhá vám při studium poslech?

Odpovědi byli různé, některým studentům poslech pomáhá a některým ne.

6. Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?
   Slovíčka se většině dotazovaných učí nejlépe častým opakováním či opisem.
7. Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?
   Prostředí bylo na jedničku.
8. Myslíte si, že konverzace je důležitá?
   Všichni respondenti si myslí, že konverzace je velmi důležitá.
9. Chcete ještě něco dodat, k danému tématu průběhu rozhovoru?
   Dotazovaní nic dodat nechtěli, byli spokojení.

Zájmově vzdělávací jazykový kurz je smysluplným vyplněním volného času. Navštěvování kurzu je pro studenty při studiu jazyka velmi přínosné. Nesmím však opomenout nemalou finanční částku, neboť English Club Mortimer je placený vzdělávací kurz. Stará pravda však říká, že nejlepší investice je investice do vzdělání. O tom jsem se v teoretické části již zmiňovala.

Vzdělávat se jazyky je možné v každém věku: od dětí po seniory; v každém prostředí: ve škole, v kurzech, klubech, doma; ve skupině nebo individuálně; se speciálními výukovými materiály nebo obyčejnou učebnicí se slovníkem. Záleží na každém jedinci, čemu dá přednost při učení a jakou výuku bude preferovat. Záleží však především na pilnosti, přesvědčení a motivaci každého z nás. Současná doba a otevřené hranice Evropské unie cizím jazykům přejí, tak proč toho nevyužít a neučit se jim?

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zaměřila na metody vzdělávání se zřetelem na výuku cizích jazyků, na její formy a potřebnost i v dospělosti. V teoretické části práce jsem popsala obecně známá fakta a snažila se je dát do souvislostí s praktickou částí práce. Tu tvoří můj terénní výzkum a jeho vyhodnocení. Premisa nutnosti znalosti alespoň jednoho cizího jazyka se v dnešním multikulturním světě ukazuje nezbytnou.

V naší geografické části světa jsem vycházela z obecného názoru, že angličtina je prioritou. Pohlédneme-li však na tuto otázku z historického hlediska, ne vždy bylo toto obecně uznávanou pravdou. Ve středověku se učenec v našich zemích neobešel bez znalosti latiny, do Kutnohosrkého dekretu se na Karlově univerzitě vyučovalo německy. Pak zavládla osvíceneská čaština, ale znalost cizích jazyků zůstala v našich zemích vždy nutností. Bylo to vždy dáno mocenským a kulturním vlivem.

Nutnost a výuka cizích jazyků se tak promítala desetiletími a staletími. Dobrou vizitkou prvorepublikového intelektuála byla naříklad znalost esperanta, byly vydávany knihy a učebnice. Za protektorátu se v Čechách úřeník, učitel a další, znovu neobešli bez znalosti němčiny. Po roce 1948 ovádla zemi ruština a kariérní komunista se bez znalosti tohoto jazyka prakticky diskvalifikoval. Po revoluci v roce 1989 jsme se vrátili k demokracii a volba cizího jazyka zůstala na svobodné volbě každého z nás.

V našem geografickém prostoru se dnes skutečně angličtina zdá být nejfrekventovanější a známkou světovosti a vzdělanosti. Ale pohlédneme-li například do Evropského parlametu v Bruselu, úředními jazyky jsou jazyky všech zúčastněných zemí, tedy i čeština. Komunikace mezi poslanci se však přesto obvykle vedou v angličtině, francouzštině, němčině, ale i v dalších jazycích.

Podíváme-li se na jiné části světa, například na Jižní Ameriku, bez znalosti španělštiny se tam neobejdeme. V jižních státech USA, například na Floridě, je naprosto normální, že Američan ovládá španělštinu, stejně tak Kanaďan francouzštinu.

Historické kontexty jsou zde zcela zřejmé, ale bez zajímavosti nejsou ani ekonomické vlivy. V Karlových Varech je ruština znovu na výsluní a není těžké si

představit, že po čilých ekonomických kontaktech s Čínou, se budeme v některé z příštích bakalářských prací zabývat naléhavostí výuky čínštiny pro obchodní managery.

Myslím si, že otázka volby nezbytného dalšího jazyka je obvykle odvislá od historického kontextu, nutnost znalosti alespoň jednoho z nich je však v naší zemi vždy nezbytností! Ve své práci jsem se snažila toto vysvětlit a v praktickém výzkumu doložit.

Věřím, že toto táma zůstává živým organismem i do budoucna. Nejde však jen o mocenské, historické, kulturní, či ekonomické vazby. Jde v podstatě o to, že lidé spolu prostě potřebují komunikovat, podělit se o své štěstí, starosti, ale i poznatky a znalosti.

Moje poslední úvahy a poslední slova závěrem jsou: „Nikdo učený z nebe nespadl“. Touto větou chci říci to, že je potřeba se učit od malička, na prahu dospělosti až do stáří a to i při výuce jazyků. Nikdy nemůžeme říci, že víme vše. Od základních znalostí na školách základních i středních, vřele doporučuji se dovzdělávat i v zájmových jazykových kurzech nebo klubech na jazykových školách, popřípadě doma jako samostudium. Pro zhodnocení mého průzkumu, jsem našla všechny kladné předpoklady ohledně výuky v zájmovém jazykovém klubu „English Club Mortimer“. Mohu tedy s čistým srdcem doporučit tento jazykový klub pro všechny, kteří mají touhu znát dobře cizí jazyk.

Pokud moje práce byla v tomto čase a místě alespoň trochu přínosná, velmi mne to těší a dává sílu v ní nadále pokračovat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BENEŠ, Milan. *Andragogika.* Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2011. 135 s. ISBN 978-80-247-2580-2.

BENEŠ, Milan. *Andragogika*. 2., aktuliz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. 176 s. ISBN 978-80-247-4824-5.

FRANCŮ, Marie. *Výuka jazyků na Internetu.* Vyd. 1. Praha: Computers Press, 2001. 84 s. ISBN 80-7226-544-X.

CHODĚRA, Radomír. *Didaktika cizích jazyků: úvod do vědního oboru.* Vyd. 2. Praha: Academia, 2013. 212 s. ISBN 978-80-200-2274-5.

CHRÁSTA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu.* Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

JANÍKOVÁ, Věra. *Výuka cizích jazyků.* Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3512-2.

KOTRBA, Tomáš a Lubor LACINA. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce.* Vyd. 1. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister and Principal, 2007. 188 s. ISBN 978-80-87029-12-1.

KUPKA, Ivan. *Jak úspěšně studovat cizí jazyky.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Garda Publishing, 2012. 176 s. ISBN 978-80-247-4387-5.

LOJOVÁ, Gabriela a Kateřina VLČKOVÁ. *Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků.* Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 232 s. ISBN 978-80-7367-876-0.

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky.* Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. 184 s. ISBN 978-80-86723-58-7.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogická encyklopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7367-551-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

ENGLISH CLUB MORTIMER. *Jazyková škola pro děti, dospělé a seniory*[online]. [cit. 2016-02-19] Dostupné z: http://www.kamsdetmi.com/article.html?id=311

HELP FOR ENGLISH. *Rozhovor: O výuce cizích jazyků* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.helpforenglish.cz/article/2010101102-rozhovor-o-vyuce-cizich-jazyku

INSTITUT JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Kurzy v zahraničí* [online]. [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.ijv.cz/kurzy-v-zahranici/

JAZYKY.STUDIUM.PRÁCE. *Netradiční metody výuky cizých jazyků* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: http://www.jazyky.com/netradicni-metody-vyuky-cizich-jazyku/

JAZYKY.STUDIUM.PRÁCE. *Triky jak se naučit slovíčka* [online]. [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: http://www.jazyky.com/triky-jak-se-naucit-slovicka/

JAZYKOVÁ ŠKOLA ELITE. *Jak úspěšně studovat cizí jazyk* [online]. [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: http://www.jazykovka-elite.cz/news/jak-uspesne-studovat-cizi-jazyk-/

MAŠKOVÁ, Irena. *Jazykové vzdělávání a Evropská unie* [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/clanek/c/J/73/jazykove-vzdelavani-a-evropska-unie.html/

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Společenksý evropský referenční rámec pro jazyky* [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Střediska volného času* [online]. [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu

ŠERÁK, Michal. *Celoživotní učení (lifelong learning) ale také všeživotní (lifewide learning) proces* [online]. [2016-02-02]. Dostupné z: http://slideplayer.cz/slide/2704435/

SEZNAM ZKRATEK

ATD - A tak dále

EU - Evropská Unie

CŽU - Celoživotní učení

ČR - Česká republika

ČSSR - Československá socialistická republika

NAPŘ - Například

OSN - Organizase spojených národů

TZN - To znamená

UNESO - Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

U3V - Univerzita třetího věku

ŠVP - Školní vzdělávací program

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: English Club Mortimer ……. 25

Seznam tabulek

Tabulka 1: Endogenní a exogenní faktory ovlivňující individuální zvláštnosti… 19

Tabulka 2: Metody podle obsahového zaměření……... 30

Seznam grafů

Graf 1: Celoživotní a všeživotní proces učení…….……..... 35

Graf 2: Věkové kategorie studentů v English Club Mortimer……... 47

Graf 3: Úspěšnost výuky v jazykovém kurzu…..…….…… 49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Rozhovor č.1…….. I

Příloha B – Rozhovor č.2……..... III

Příloha C – Rozhovor č.3…….. V

Příloha D – Rozhovor č.4 VII

Příloha E – Rozhovor č.5..... IX

Příloha F – Rozhovor č.6..... XI

Příloha G – Rozhovor č.7 XII

Příloha I – Rozhovor č.8..... XV

Příloha A – Rozhovor č. 1

Jméno (přezdívka): Fremi

Věk: 19

Zaměstnání: Provozní zámečník ŠKODA AUTO

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč se učíte právě anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Fremi:*Protože jsem chtěl vyzkoušet něco nového.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami výuky v English Club Mortimer?

Fremi*: S metodami a formami v English Club Mortimer jsem velice spojený. Doporučuji všem začínajícím.*

Tazatelka: Pracuje se vám lépe ve skupině nebo individuálně?

Fremi*: Lépe se mi pracuje ve skupině se, protože jseme se sešli dobrá parta.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektorky v English Club Mortimer?

Fremi*: S lektory se mi pracuje velmi dobře, lektoři jsou velmi zkušený a ochotný.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Fremi*: Ne nepomáhá mi.*

Tazatelka: Jak vám nejvíce pomůže si zapamatovat slovíčka?

Fremi*: Opakovaným čtením, popřípadě psaním na papír.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Fremi*: Prostředí je velice příjemné, cítím se v něm bezpečně.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Fremi*: Konverzace je jedna z nejdůležitějších věcí k cestě naučit se perfektně anglický jazyk.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Fremi: Ne otázky byly výstižné a srozumitelné.

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Fremi: *Také děkuji.*

Příloha B – Rozhovor č. 2

Jméno (přezdívka): Alice

Věk: 40

Zaměstnání: Zdravotní sestra

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Alice:*Protože si myslím, že anglický jazyk je jeden z nejznámějších cizích jazyků a chtěla bych se ho také naučit. A proč v tomto zájmovém jazykovém kurzu? Byla jsem se podívat na ukázkové hodině a moc mě to zaujalo.*

Tazatelka: Jak jste spokojena s metodami a formami výuky v English Club Mortimer?

Alice: *Metody a formy v zájmovém klubu English Club Mortimer jsou velice fajn. Líbí se mi jakou zábavnou formou probíhají. Změnila jsem ihned pohled na anglický jazyk, protože jsem zjistila, že to jde i jinou formou a ne jen biflováním.*

Tazatelka: Pracuje se vám lépe ve skupině nebo individuálně?

Alice*: Práce ve skupině mi vyhovuje. Víc hlav víc ví. Ale pracovat individuálně mi také nevadí.*

Tazatelka: Jak jste spokojená s lektorky v English Club Mortimer?

Alice*: S lektory jsem velice spokojená, vždy mi vyjdou vstříc, lepší lektoři neexistují. Jsou velmi hodný a ochotný.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Alice*: Poslech při studiu není můj šálek kávy.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

***Alice**: Nejvíce si slovíčka zapamatuju tak, že si vyrobím kartičky a na ty si napíšu anglická slovíčka, ty co mi nejdou, ty co potřebuju procvičit. Neustálé opakování mi také pomůže si slovíčka zapamatovat.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

***Alice**: Prostředí je velice útulné a pohodlné pro výuku cizího jazyka. Máme tu plno her a pomůcek pro výuku.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

***Alice**: Myslím si, že ano, protože konverzace je jedna z nejdůležitějších např. při dorozumění se v zahrničí, na dovolané, na cestách atd.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

***Alice:** Ne nechci, všemu jsem rozuměla.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

***Alice:** Já také děkuji.*

Příloha C – Rozhovor č.3

Jméno (přezdívka): Míša

Věk: 19

Zaměstnání: Student

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Míša: *Tento rok maturuji z anglického jazyka a chci si ho zdokonalit právě tímto kurzem.*

Tazatelka: Jak jste spokojena s metodami a formami v English Club Mortimer?

Míša: *English Club Mortimer má zábavné, výukové metody a formy výuky. Lektorům jde hlavně o to, aby naučili co nejvíce účastníky kurzů mluvit anglicky. Já jsem spokojená a klidně bych kurz měla ještě delší.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?

Míša*: Práci ve skupině moc ráda nemám raději si udělám vše sama, a vím jaké chyby dělám.*

Tazatelka: Jak jste spokojená s lektory v English Club Mortimer?

Míša*: S lektory jsem velmi spokojená, mluví na nás pouze v anglickém jazyce. Obdivuji jejich trpělivost.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Míša*: Poslech je jeden z klíčových faktorů cizího jazyka. Je hodně lidí co poslech úplně nesnáší ale také je hodně lidí co poslech miluje. Mě osobně poslech velmi pomáhá. Ráda poslouchám třeba i písničky v angličtině a pak si je překládám. Ale jako učební materiál máme i zvukové CD nosiče, namluvené rodilým mluvčím.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Míša*: Slovíčka si nejlépe zapamatuji, když si namaluji obrázek a pod ten obrázek to slovíčko.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

***Míša**: Prostředí je velmi dobře osvětlené, prostorné, vymalované a je nám v něm příjemně.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

***Míša**: Myslím si, že ano ale ten kdo chce konverzovat, musí mít velkou slovní zásobu. Jinak si myslím, že to nepůjde.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

***Míša:** Ještě bych chtěla dodat, že English Club Mortimer bych doporučila všem, ti co se chtějí naučit anglicky. Je to velmi zábavný styl učení.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

***Míša:** Já děkuji, že jsem se mohla zúčastnit vašeho rozhovoru.*

Příloha D – Rozhovor č.4

Jméno (přezdívka): David

Věk: 48

Zaměstnání: Podnikatel

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

David: *Anglický jakyz po mě vyžadují v práci. Tento kurz mě zaujal natolik, že jsem si ho vybral.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami v English Club Mortimer?

David: *Metody a formy v „Mortimeru" jsou prováděny zábavou, třeba gramatiku může nahradit hra, která se týká gramatiky, ale je to v zábavném provedení. Tato výuka mě moc baví. Jsem velice spokojený.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?

David*: Práce ve skupině mi nedělá problém, rád se zapojím do kolektivu.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektory v English Club Mortimer?

David*: Lektoři jsou velmi příjemní,milí, vysvětlí vše čemu nerozumím. Jsem s lektory hodně spojený.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

David*: Poslech při studiu je pro mě velmi důležitý, protože se tím rychleji učím.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

David*: Slovíčka si nejvíce zapamatuji častým opakováním.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

David*:Prostředí na mě působí velmi příjemný dojmem. Cítím se tam jako doma.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

David*: Konverzace je hodně důležitá, zdokonaluje naše komunikační schopnosti a dovednosti. V English Club Mortimer je náš kurz hlavně zaměřen na konverzaci (jak se ubytovat v hotelu, jak si objednat v restauraci atd.)*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

David: *Chtěl bych jen dodat, že jsem moc rád, že English Club Mortimer existuje a, že ho můžu navšťěvovat. A hlavně je důležité, že je pro všechny věkové kategorie.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

David: *Děkuji.*

Příloha E – Rozhovor č. 5

Jméno (přezdívka): Tomáš

Věk: 29

Zaměstnání: Aplikační technik

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Tomáš: *Byl jsem zvědaví jak bude kurz vypadat a probíhat. Velice mě zaujal.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami v English Club Mortimer?

Tomáš: *Jsem velmi spokojen s metodami vyučování.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?

Tomáš*: Ve skupině se mi pracuje špatně, raději pracuji sám.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektory v English Club Mortimer?

Tomáš*:S lektory jsem nadmíru spokojen.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Tomáš*:Ano pomáhá. Lépe si to zapamatuji.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Tomáš*: Nejvíce mi pomáhá na slovíčka poslech.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Tomáš*: Prostředí působí velmi pozitivně.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Tomáš*: Určitě ano, naučím se tím mluvit.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Tomáš: *Nechci, děkuji.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Příloha F – Rozhovor č. 6

Jméno (přezdívka): Luboš

Věk: 18

Zaměstnání: Student

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Luboš: *Anglický jazyk studuji, protože už ho mám na střední škole a chci se v něm zdokonalit. A v jazykovém kurzu, protože se nachází u nás ve městě Dubá, a nemusím dojíždět do jiných měst.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami v English Club Mortimer?

Luboš: *Jsem nadmíru spokojen.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo indiviuálně?

Luboš*: Lépe se mi pracuje ve skupině* .

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektory v English Club Mortimer?

Luboš: *Jsem velmi spokojen, jsou to ty nejlepší lektoři.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Luboš*: Ano, moc.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Luboš*: Opakovat si je nahlas.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Luboš*: Líbí se mi hodně.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Luboš*: Ano myslím, že je to velmi důležitá.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Luboš: *Nechci, děkuji.*

Tazatelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Příloha G – Rozhovor č. 7

Jméno (přezdívka): Nikola

Věk: 22

Zaměstnání: Student

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Nikola: *Protože anglický jazyk potřebuju ke studiu a zajímalo mě jak bude probíhat.*

Tazatelka: Jak jste spokojena s metodami a formami v English Club Mortimer?

Nikola:*Metody a formy se mi líbí, občas je to hrou – takové zpestření.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?

Nikola*: Mám spíše ráda individuální výuku*

Tazatelka: Jak jste spokojená s lektory v English Club Mortimer?

Nikola: *Lektoři v Mortimeru jsou velmi nápomocný a hodně naučí, spokojená jsem velmi.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Nikola*: Ano pomáhá, odposlouchám jak se některá slovíčka vyslovují.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Nikola*: Napsat si je na papírek a postupně se je učit dokola.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Nikola*:Líbí. Působí na mě velmi příjemnou atmosférou.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Nikola*: Určitě ano. Už jen k té maturitě se nám to hodí.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Nikola: *Jen to, že doporučujiMortimer každému navštívit.*

Taztelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Nikola: *Také, děkuji.*

Příloha H – Rozhovor č. 8

Jméno (přezdívka): Lukáš

Věk: 16

Zaměstnání: Student

Rozhovor na téma: Zájmový jazykový kurz (English Club Mortimer)

Tazatelka: Proč studujete anglický jazyk v zájmovém jazykovém kurzu?

Lukáš:*Protože mě tato výuka anglického jazyka moc baví.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s metodami a formami v English Club Mortimer?

Lukáš: *Velmi spokojen. Nemám, co bych vytknul.*

Tazatelka: Pracuje se vám dobře ve skupině nebo individuálně?

Lukáš*: Individuálně, protože jsem ve skupině sám, a na práci ve skupině tak na tu otázku neznám odpověď.*

Tazatelka: Jak jste spokojen s lektorky v English Club Mortimer?

Lukáš: *S lektory jsem spokojený.*

Tazatelka: Pomáhá vám při studiu poslech?

Lukáš*: Při studiu mi poslech pomáhá.*

Tazatelka: Co vám nejvíce pomůže zapamatovat si slovíčka?

Lukáš*: Nejprve si je napíši a poté čtu.*

Tazatelka: Jak se vám líbí prostředí ve kterém se učíte?

Lukáš: *Jsou tam barevné barvy, které vyvolávají pocit klidu. Líbí se mi.*

Tazatelka: Myslíte si, že konverzace je důležitá?

Lukáš*: Určitě ano.*

Tazatelka: Chcete ještě něco dodat, k danému tématu a průběhu rozhovoru?

Lukáš: *Nechci, děkuji. Jen doporučuji zajít do si Mortimeru.*

Taaztelka: Tak to je vše, děkuji Vám za rozhovor.

Lukáš:*Také, díky.*

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Iva Nováková
Obor: Vzdělávání dospělých
Forma studia: Prezenční studium
Název práce: Současné zájmové jazykové vzdělávání
Rok: 2016
Počet stran textu bez příloh:46
Celkový počet stran příloh:16
Počet titulů českých použitých zdrojů:12
Počet titulů zahraničních použitých zdrojů:0
Počet internetových zdrojů:10
Vedoucí práce: PhDr. Iva Borská CSc